

The Project Gutenberg eBook of Iloiset Windsorin rouvat, by William Shakespeare

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: Iloiset Windsorin rouvat

Author: William Shakespeare
Translator: Paavo Emil Cajander

Release date: February 4, 2014 [EBook #44826]

Language: Finnish

Credits: Produced by Tapio Riikonen

*** START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK ILOISET WINDSORIN ROUVAT ***

ILOISET WINDSORIN ROUVAT

Kirj.

William Shakespeare

Paavo Cajanderin suomennos ilmestyi v. 1906.

Näytelmän henkilöt:

Sir JOHN FALSTAFF.
FENTON.
HÖLLÖNEN, rauhatuomari.
LAIHANEN, Höllösen serkku.
Herra VIRTAA, | Windsorin asukkaita.
Herra PAASO, |
WILLE PAASO, Herra Paason poika.
Sir HUGH EVANS, walesilainen pappi.
Tohtori CAJUS, ranskalainen lääkäri.
Sukkanauhan isäntä.
BARDOLPH, |
PISTOOLI, | Falstaffin miehiä.
NYM, |
ROOPETTI, Falstaffin palvelija.
SIMPPELI, Laihasen palvelija.
RUGBY, tohtori Cajuksen palvelija.
Rouva VIRTAA.
Rouva PAASO.
ANNA PAASO, hänen tyttärensä.
Rouva REIPAS, tohtori Cajuksen emännöitsijä.
Palvelijoita.

Tapaus Windsorissa ja sen lähiseuduilla.

ENSIMMÄINEN NÄYTÖS.

Ensimmäinen kohtaus.

Windsor. Paason talon edusta.
(Rauhatuomari Höllönen, Laihanen ja pastori Hugh Evans tulevat.)

HÖLLÖNEN. Ei, pastori Hugh, minua ette saa taipumaan, — tästä tulee tähtikamari-asia;^[1] vaikka olisi hän kaksikymmentä kertaa sir John Falstaff, niin tietäköön, etten ole mikään narri minä, Robert Höllönen, *esquire*.

LAIHANEN. Glosterin kreivikunnan rauhatuomari ja coram.^[2]

HÖLLÖNEN. Niin, serkku Laihanen, ja custalorum.

LAIHANEN. Niin, ja ratolorum lisäksi; ja syntyään aatelismies, ja kirjoittaa nimensä perään armigero; joka reverssiin, vulmahtiin, kuittiin ja velkaseteliin armigero.

HÖLLÖNEN. Niin kyllä, niin teemmeikin, ja olemme aina niin tehneet viimeiset kolmisensataa vuotta.

LAIHANEN. Kaikki ennen häntä, etenevää polvea, ovat niin tehneet; ja kaikki hänen jälkeensä tulevat, takenevaa polvea, tekevät kai samaten; he voivat panna puoli tusinaa eläviä virkapukunsa kilpeen.

HÖLLÖNEN. Se on vanha virkapuku.

EVANS. Ne elävä sopi hyväst vanha virkapukku, ne käyvä siin hyväst; se eläv se o ihmise perä, ja se merkitte rakkautt.

HÖLLÖNEN. Ei ne ole sellaisia pikkukoujoja, vaan vanhoja karhuja.

EVANS. Se on just yks ja sama asi, mnuun heiko ymmärrykse mukka. Jos sir John Falstaff on ittes teit vastan sopimattomast käyttän, niin ole mnää kirkonmies ja teen mielelläs sen ku voin, ett vaa saisin soppu ja ystävytt teijä välill aika.

HÖLLÖNEN. Se on menevä suureen raatiin, — se on kapinaa.

EVANS. Ei oi soveliast ett suur raati kuulee kapinast puhuttava; ei kapinas ol jumalanpelkko, ja suur raati, näettäk, tahdoisis kuull jumalanpelvost eik kapinast; ottakka siit vaari.

HÖLLÖNEN. Haa! kautta henkeni, jos olisin vielä nuori, niin tekisi miekkani siitä lopun.

EVANS. Paremp on ett hyvä ystävä ova se miekk ja tekevä siit lopu. Ja olisis mull toinenki keppone mielesän, joka kukaties saisis aika hyviki funterinkei. Tosa on Anna Paaso, Yrjö Paason fliikk, joka on korja piikus.

LAIHANEN. Miss Anna Paaso? Tuo ruskeatukkako, joka puhuu kimeästi kuin rouvasihminen.

EVANS. Akuraatist sama fliikk; paremppa ett te voisia mailmas toivo; ja seittemänsata puntta kultta ja hopja saa hän faariltas, kun se kuole — Jumal sil antakko riemulisen ylönousemukse! — ku hän saa seittemäntoist ikävuott niskoilles. Olisis hyvä asi, jos me jätäisis pois kaikk nämä lorularu ja laitetais naimissi herr Aapraham ja miss Anna Paaso.

LAIHANEN. Onko hänen vaarinsa hänelle testamentannut seitsemänsataa punttaa?

EVANS. On oikee, ja häne pappas haali hänel kokko viel paremppi rovoi.

LAIHANEN. Minä tunnen tuon nuoren neitsyen; hänellä on hyvät lahjat.

EVANS. Seittemänsata puntta ja kaikk mahdollisuude, ova ne mar hyvi lahjoi.

HÖLLÖNEN. No, mutta käydäänpäs katsomassa sitä kunnan herra Paasoa. Onko Falstaff siellä?

EVANS. Puhusisinko teil valeit? Mnää ylönkato valehtelijoi, niinku mnää ylönkato simmost, ku o petoline, tai niinku mnää ylönkato simmost, ku ei puhu tott. Ritar sir John on siel sisäl; vaa mnää pyydä, ottakka onkke hyvántahtone neuvo. Mnää kolkuta herr Paason ovell. (Kolkuttaa.) Halloo, halloo! Jumal siunakko tätä huonett!

PAASO (sisältä). Kuka siellä?

EVANS. Tää o Jumala siunaus ja teijä ystvän, ja rauhatuomar Höllöne; ja sitt o tää viel nuor herr Laihane, joka mahdolliset viel sano pali muutaki, jos kaik käy teijä toivomukse mukka.

(Paaso tulee.)

PAASO. Hauska nähdä teidän arvoisuutenne terveinä. Kiitoksia metsänriistasta, herra Höllönen.

HÖLLÖNEN. Hauska nähdä teidät, herra Paaso; hyväksi olkoon hyvälle sydämmellenne! Olisihan riista voinut olla parempaakin, se oli huonosti ammuttu. — Kuinka voi hyvä rouva Paaso? — Ja olen teille aina koko sydämmestäni kiitollinen, hehheh, koko sydämmestäni.

PAASO. Kiitän, herraseni.

HÖLLÖNEN. Kiitän, herraseni; niin, totta totisesti.

PAASO. Hauska nähdä teitäkin, herra Laihanen.

LAIHANEN. Kuinka voi hallava susikoiranne? Olen kuullut, että se Cotsallissa^[3] joutui tappiolle.

PAASO. Selville ei sitä asiaa saatu.

LAIHANEN. Ette vain tahdo tunnustaa, ette vainkaan.

HÖLLÖNEN. Ei tahdo, niin. — Vahinko teille, vahinko. — Se on hyvä koira.

PAASO. Rakki vain.

HÖLLÖNEN. Hyvä koira, ja kaunis koira; voiko parempaa sanoa? Se on hyvä ja se on kaunis. — Onko sir John Falstaff täällä?

PAASO. On, tuolla sisällä; soisin voivani tehdä välinne hyväksi.

EVANS. Te puhutt niin ku kristityn tule ja sopi.

HÖLLÖNEN. Hän on minua loukannut, herra Paaso.

PAASO. Hän sen tavallaan tunnustaakin.

HÖLLÖNEN. Tunnustus ei ole kunnostus; eikö totta, herra Paaso? Hän on minua loukannut; toden totta, loukannut; — sanalla sanoen, loukannut; — uskokaa pois: — Robert Höllönen, esquire, sen sanoo: hän on minua loukannut.

PAASO. Tuossa tulee sir John.

(Sir John Falstaff, Bardolph, Nym ja Pistooli tulevat.)

FALSTAFF. No, herra Höllönen, te aiotte syyttää minua kuninkaissa?

HÖLLÖNEN. Ritari, te olette piessyt väkeäni, kaatanut riistaani ja murtaunut metsästysmajaani.

FALSTAFF. Mutta metsänvartijanne tytärtä en kai suudellut?

HÖLLÖNEN. Ei mitään verukkeita! Tuosta on vastattava.

FALSTAFF. Tahdon vastata heti: — minä olen kaiken tuon tehnyt. — Nyt se on vastattu.

HÖLLÖNEN. Se on menevä salaiseen neuvoskuntaan.

FALSTAFF. Parasta onkin teille, että sitä salassa käsitellään. Teille vain nauretaan.

EVANS. Hyvä sana, sir John; *pauca verba*.

FALSTAFF. Pauka, pauka, värppirulla. — Laihanen, löin päähänne läven; eihän se maksa märkääkään?

LAIHANEN. Märkä päässäni puhuu teitä vastaan, ja noita pitkäkyntisiä veijareitanne, Bardolphia, Nymiä ja Pistoolia vastaan. He raastoivat minut kapakkaan, juottivat minut humalaan ja tyhjensivät sitten taskuni.

BARDOLPH. Senkin juustonkuori!

LAIHANEN. Olkoon vain!

PISTOOLI. Mitä, Mephistophilus?

LAIHANEN. Olkoon vain!

NYM. Suu poikki, sanon minä! *pauca, pauca*, suu poikki! se on minun humööriini.

LAIHANEN. Missä on Simppeli, passarini? Tiedättekö, lanko?

EVANS. Mnää pyydä, hilja! Funteeratatast ny stää asja. Täsä on kolm välittäjä täs asjas, mnuun ymmärrykse mukka: täsä o herra Paaso, *fidelicet* herra Paaso; ja täsä ole mnää ite, *fidelicet* mnää ite; ja kolmanes on, lopuks ja viimeteks, Suknaoha isänt.

PAASO. Me kolme kuulustamme heitä ja teemme asian selväksi.

EVANS. Hyvä on. Mnää tee siit ulosvedo mnuun plakkarkirjahan, ja sitt me käym kiin asjaha kaikel mahdollitel tunnolisuudel.

FALSTAFF. Pistooli!

PISTOOLI. Kuulee korvin.

EVANS. Piru muorines! Mitä puheta voi se o: "kuule korvin"? Äh, se ei ol muut ku työtekemist.

FALSTAFF. Pistooli, tyhjensitkö sinä herra Laihasen taskun?

LAIHANEN. Sen hän teki, kautta näiden hansikkain, tai en koskaan enää tahdo suureen tupaani sisään mennä; seitsemän killinkiä kuuden pennin rahoina ja kaksi Edwardin pelimarkkaa, joista maksoin kaksi killinkiä ja kaksi penniä kappaleesta Myllärin Jukalle, kautta näiden hansikkain!

FALSTAFF. Onko oikein, Pistooli?

EVANS. Ei, se o väärin, jos se on plakkarvarkautt.

PISTOOLI.

Häh, vuorikollo! — Sir John, herrani,
Ma vaadin taisteluun tuon tinamiekan. —
Sun kieltosana kurkkuusi Kieltosana! —
Sa sakka, vaahto, sinä valehtelet!

LAIHANEN. Kautta näiden hansikkain, sitten se oli tuo tuossa.

NYM. Kuulkaa neuvoa ja älkää häiritkö hyvää humööriä. Minä sanon: satimeen menette, jos aiotte hirteishumööriänne minuun purkaa; se on sen asian valtti.

LAIHANEN. Kautta tämän hatun, sitten se oli tuo punanaama tuossa; sillä vaikka en voi muistaa mitä tein, kun olitte minut humalaan juottaneet, niin en minä sentään ole vallan kokonaan aasi.

FALSTAFF. Mitä sanot siihen, sinä punapoika John?

BARDOLPH. Niin, mitä minuun tulee, niin sanon, että tuo herra on juonut kaikki viisi vaistoaan.

EVANS. Viis aistias, te kai meinasin sanno. Hyi, sit tietämättömyytt!

BARDOLPH. Ja kun hän oli puhutellut herra Puteliusta, oli hän, niinkuin sanotaan, pankrotti mies, ja hänen ajatusmeininkinsä karkasi pois kakkuloistaan.

LAIHANEN. Niin, latinaa te silloinkin puhuitte, vaan sama se; tämän kepposen jälkeen en eläissäni enää koskaan juo itseäni juovuksiin, paitse kunniallisessa, sivistyneessä ja jumalisessa seurassa. Jos juopua pitää, niin juovun semmoisten parissa, jotka Jumalaa pelkäävät, enkä tuollaisten juoppotrankkien seurassa.

EVANS. Hurskas sielu, niin tott ku Jumal elä!

FALSTAFF. Kuulette, hyvät herrat, että he kieltävät koko jutun, kuulette sen.

(Anna Paaso tuo viiniä; hänen jäljissään tulevat rouva Virta ja rouva Paaso.)

PAASO. Ei, lapseni, vie viini sisään; me juomme siellä sisällä.

(Anna Paaso menee.)

LAIHANEN. Hyväinen taivas! Tuoko se on se neiti Anna Paaso!

PAASO. Mitä kuuluu, rouva Virta?

FALSTAFF. Rouva Virta! Toden totta, onnellinen yhtymys! — Sallitteko, rouva hyvä?

(Suutelee häntä.)

PAASO. Vaimo, pyydä nämä herrat tervetulleiksi. — Tulkaa, meillä on lämpimiä metsänriistapiirakoita päivälliseksi; tulkaa, hyvät herrat; toivon että viinillä painamme alas kaikki mielipahat.

(Kaikki menevät, paitsi Höllönen, Laihanen ja Evans.)

LAIHANEN. Antaisin vaikka neljäkymmentä killinkiä, jos minulla nyt olisi laulu- ja sonettikirjani tässä.

(Simppele tulee.)

No, Simppeli, missä sinä olet ollut? Pitääkö minun itse passata itseäni, mitä? Onko sinulla arvoituskirja mukanas, häh?

SIMPELE. Arvoituskirja? No, senhän te lainasitte Elsa Tossavaiselle pyhäinpäivän aikaan, kaksi viikkoa ennen kekriä.

HÖLLÖNEN. Tule, lanko, tule pois! Me odotamme sinua. Kuulehan, lanko; sanon sulle sanan: siellä olisi niinkuin ehdotus tekeillä, jonkinlainen ehdotus, jonka tämä pastori Hugh noin kautta rantain aikoo esittää; älyätkö?

LAIHANEN. Kyllä, kyllä, saatte nähdä, että olen älykäs; ja jos niin on, niin aion tehdä semmoista, missä on älyä.

HÖLLÖNEN. Mutta älyähän toki!

LAIHANEN. Kyllä älyän.

EVANS. Lainakka korvann häne ehdotukselles, herr Laihane. Mnää sitt teil peskriiva asja, jos teil o sihe ymmärryst.

LAIHANEN. Ei, minä teen niinkuin lanko Höllönen sanoo. Suokaa anteeksi; hän on rauhatuomari näillä seuduin, niin halpa mies kuin olenkin.

EVANS. Ny ei ol siit puhett; puhe on teijä naimisest.

HÖLLÖNEN. Niin, se se asia on.

EVANS. Nii, totisest, se on se oike pääasi, miss Anna Paaso kans.

LAIHANEN. No, jos niin on, niin kyllä minä hänet nain, jos vaan ei älyttömiä vaadita.

EVANS. Mut onko teil mieltymyst sihe flikka? Me pyydäm saad kuull sen teijä omast suustan tai teijä omilt huuliltan, sill jotku järkviisat sanova, ett huule ova osa suust; — siis, akuraatist: onks teil taipumust flikka.

HÖLLÖNEN. Lankoni, Aapraham Laihanen, voitko sinä häntä rakastaa?

LAIHANEN. Toivon, lanko, että voin parhaan mukaan tehdä niinkuin tulee miehen, jolla on älyä.

EVANS. Taivan enkelit ja enkeliskat! Teijan pitä sanno ilma mittän kommervenkei, jos te voitt vakal aikomuksel pala halust häne perä.

HÖLLÖNEN. Niin, se sinun täytyy. Tahdotko, jos saat hyvät myötäjäiset, naida hänet?

LAIHANEN. Jos te sitä vaaditte, niin teen vaikka enemmänkin, kun siinä vain on älyä.

HÖLLÖNEN. Käsitä minua oikein, rakas lanko, käsitä minua oikein; minkä teen, sen teen sinulle mieliksi, lanko. Voitko tyttöä rakastaa?

LAIHANEN. Kyllä minä hänet nain, jos te sitä vaaditte; mut jos siinä ei ole suurta rakkautta alussa, niin voi se taivaan avulla huveta lähemmin tutustuen, kun olemme naineet ja saamme parempaa tilaisuutta oppia tuntemaan toisiamme. Toivon että likeisempi yhteys synnyttää suurempaa tytymättömyyttä; mutta jos te sanotte: "nai hänet", niin nain minä hänet, niin että olen teidän käytettävänänne, prokuraatisti.

EVANS. Se on totisest viisas vastaus; pait ett "prokuraatist" ei ol oike; se pitäisis, meijä meininki mukka, oll: akuraatist. — Mut meinink o hyvä.

HÖLLÖNEN. Niin minäkin luulen, että lanko meinasi hyvää.

LAIHANEN. Niin totta, tai olen valmis menemään vaikka hirteen.

(Anna Paaso palajaa.)

HÖLLÖNEN. Tuossa tulee se kaunis neiti Anna. — Tahtoisin olla nuori teidän tähtenne, neiti Anna.

ANNA. Ruoka on pöydässä; isäni anoo arvoisain herrain seuraa.

HÖLLÖNEN. Tahdon tehdä hänelle sen kunnian, kaunis neiti Anna.

EVANS. Herrajesta varjelkko! Mnää en saa lyöd laimin ruokalukku.

(Höllönen ja Evans menevät.)

ANNA. Ettekö suvaitse astua sisään, teidän arvoisuutenne?

LAIHANEN. En, kiitoksia vain, totta totisesti, oikein sydämmestäni; minun on hyvä näin.

ANNA. Päivällinen odottaa teitä, hyvä herra.

LAIHANEN. Minun ei ole nälkä; totta totisesti, kiitoksia vain! — Mene, sinä mies, vaikka oikeastaan olet minun pikenttini, mene palvelemaan lankoani Höllöstä. (Simppele menee.) Saattaahan sitä rauhatuomarille ystävä joskus aina lainata pikenttinsä. — Minä pidän vain kolme palvelijaa ja yhden passari-pojan siksi, kunnes äitini kuolee. Mutta vähät siitä! Elelenhän sitä sentään niinkuin köyhäsyntyinen aatelismies.

ANNA. En tohdi palata ilman teitä; eivät istu pöytään, ennenkuin te tulette.

LAIHANEN. Tosiaankaan, en syö murustakaan! kiitän teitä joka tapauksessa ruoasta.

ANNA. Pyydän, hyvä herra, että kuitenkin astuisitte sisään.

LAIHANEN. Kävelen mieluummin täällä, kiitoksia vain. Sain tässä taannoin lyöttymän sääriluuhuni, kun ottelin miekalla ja tikarilla mestarimiekkailijan kanssa kolmeen toviin vadillisesta haudottuja luumuja; ja, totta totisesti, siitä pitäen en voi sietää lämpimän ruoan hajua. Mitä ne koiranne noin haukkuvat? Onko täällä karhuja kaupungissa?

ANNA. Eiköpä liene; olen ainakin kuullut semmoista puhetta.

LAIHANEN. Minä pidän kovin paljon karhunajosta, mutta joudun siinä riitaan yhtä helposti kuin kuka muu tahansa Englannissa. Peljästyttähän, jos näette karhun irroillaan, eikö totta?

ANNA. Totta kai, herraseni.

LAIHANEN. Se on minulle jokapäiväistä ruokaa nykyisin. Olen nähnyt ainakin parikymmentä kertaa Sackersonin^[4] irroillaan ja ottanut sitä kiinni vitjoista; mutta, uskokaa pois, naisetkos silloin kirkumaan ja parkumaan, niin että oikein! Mutta, totta puhuen, naisväki ei voi niitä mitenkään sietää; ne ovat kovin rumia ja törkeitä petoja.

(Paaso palajaa.)

PAASO. Tulkaa pois, rakas herra Laihanen; odotamme teitä.

LAIHANEN. Minä en voi einettäkään syödä; kiitoksia vain, hyvä herra.

PAASO. Tuhat tulimmaista, teidän täytyy; tulkaa pois.

LAIHANEN. No, olkaa hyvä, näyttäkää tietä.

PAASO. No, tulkaa siis, herra.

LAIHANEN. Neiti Anna, olkaa hyvä, menkää edellä.

ANNA. Enhän toki, herraseni. Olkaa hyvä!

LAIHANEN. Totisesti, ensimmäisenä en mene, en, totisesti! Enhän voi teitä niin loukata.

ANNA. Olkaa hyvä, herra.

LAIHANEN. Tahdon siis ennemmin olla epäkohtelias kuin vastukseksi; te näin itse loukkaatte itseänne, totta totisesti.

(Menevät.)

Toinen kohtaus.

Sama paikka.

(Pastori Evans ja Simppele tulevat.)

EVANS. Men ny ja kysy tohtor Cajukse asunto, mist tie käy sinn; ja siel asu yks frou Wilkas, joka tavallas on häne elättäjäs, tai hoitajas, tai köksäs, tai pyykkäris, tai pesuakkas ja kurikoittias.

SIMPELE. Hyvä.

EVANS. Älästäs, tule viel paremppa. — Ann hänel tämä kirj, sill se frou on läheisis väleis neitty Anna Paason kans; ja täs kirjas on anomus ja rukkous, ett hän tahdoisis edeskannta snuun herras mieltevoi neitty Anna Paasol. Kas nii, men ny korjast. Mnää käy lopettama mnuun syömisen; siel on viel omenoi ja juusto.

(Menevät.)

Kolmas kohtaus.

Huone Sukkanauha-ravintolassa.

(Falstaff, ravintolan isäntä, Bardolph, Nym, Pistooli ja Roopetti tulevat.)

FALSTAFF. Hyvä Sukkanauhan isäntä!

ISÄNTÄ. Mitä sanoo se meidän julkupukari? Puhu oppineesti ja viisaasti.

FALSTAFF. Totisesti, hyvä isäntä, minun täytyy erottaa muutamia miehistäni.

ISÄNTÄ. Pane viralta, pukari Herkules, anna matkapassit! Anna mennä aika hölkkää! Hei, hei!

FALSTAFF. Se maksaa minulle kymmenen puntaa viikossa.

ISÄNTÄ. Sinä olet imperaattori, Caesari, keisari, peitsari. Minä otan Bardolphin; hän saa tappia käyttä ja sarkkoja täyttää. Puhunko oikein, pukari Hektor?

FALSTAFF. Oikein, hyvä isäntä.

ISÄNTÄ. Sanottu ja tehty! Minä otan hänet. — Annappas nähdä, miten saat oluet ja viinit vaahtoamaan ja porehtimaan! Sanasta miestä; tule pois!

FALSTAFF. Bardolph, mene mukaan. Viinurin virka on hyvä ammatti; vanhasta vaipasta tulee uusi takki, rypistyneestä passarista siloinen viinuri. Mene, hyvästi!

BARDOLPH. Sitä elämää olenkin halunnut; siinä tulen viihtymään.

(Menee.)

PISTOOLI. Nyt tappiako heilutat, sa kurja nälkäkurki?

NYM. Hän on juovuspäissä siitetty, se on sen humöörin lysti. Ei ole hänessä sankarin sydäntä, siinä sen asian humööri.

FALSTAFF. Hauskaa että pääsin tuosta vanhasta taularasiasta; hänen varkautensa oli liian julkista ja hänen näpistelensä kehnon laulajan tapaista: hän ei pysynyt tahdissa.

NYM. Oikeata humööriä on varastaa paussien aikana.

PISTOOLI. "Haalia", sanoo oppineet. Hyi! "Varastaa!" Sanasta tuosta sulle nokkapiuvi!

FALSTAFF. Niin, hyvät herrat; minä alan pian olla kaltevalla kannalla.

PISTOOLI. No, anna luistaa sitte.

FALSTAFF. Siitä ei apua; täytyy veijata, täytyy peijata.

PISTOOLI. Niin, korpipojat ruokaa huutavat.

FALSTAFF. Kuka teistä tuntee erään Virta nimisen miehen tässä kaupungissa?

PISTOOLI. Ma tunnen jolpin; tiivistä on sorttia.

FALSTAFF. Te, kunnan pojat, tietäkääs mitä minulla on edessäni.

PISTOOLI. Kaks kyynärää ja vähän päälle.

FALSTAFF. Ei nyt mitään pistosanoja, Pistooli! Tosin on runtoni vyöltä kaksi kyynärää; mutta nyt ei ole puhetta runnon vyöstä, vaan kunnan työstä. Lyhyesti: aion hieroa lemmenkauppaa Virran vaimon kanssa; toivon myötätuntoa siltä taholta; hän juttelee, antaa salaisia suosion-osoituksia, heittää himartavia kutunsilmäyksiä; osaan selittää hänen tuttavallisen puhesävyensä viitat ja merkit, ja hänen käytöksensä vaikein sävel, selvälle puhekielelle käännettynä, kuuluu: "minä olen sir John Falstaffin oma".

PISTOOLI. Hän on tarkoin häntä tutkinut ja hyvin hänet kääntänyt, siveyden kielestä englanniksi.

NYM. Ankkuri on syvässä; tokko se humööri pitää paikkansa?

FALSTAFF. No niin, huhu kertoo, että hän kokonaan hallitsee miehensä kukkaroa; hänellä on legionittain enkeleitä.^[5]

PISTOOLI. Pestaa sinä yhtä monta perkelettä, ja "päälle, poika!" sanon minä.

NYM. Humööri nousee; hyvä vain; humöörää tänne ne enkelit.

FALSTAFF. Tässä olen kirjoittanut hänelle kirjeen; ja tässä on toinen rouva Paasolle, joka hänkin vast'ikään heitti minuun helliä vilkauksia ja tarkasteli ruumiini vartta tarkimmalla asiantuntijan silmäyksellä; väliin hänen katseensa säde kultaili jalkaani, väliin taas muhkeata vatsaani.

PISTOOLI. Siis tunkiolle paistoi aurinko.

NYM. Kiitos sinulle siitä humööristä.

FALSTAFF. Oo, hän silmäili koko ulkopintaani niin ahnaalla tarkkaavaisuudella, että hänen silmänsä hehku oli minut kärventää niinkuin aurinkolasi. Tässä tämä toinen kirje on hänelle; hän hallitsee kukkaroa, hänkin; hän on oikea Guyananmaa, pelkkää kultaa ja yltäkylläisyyttä. Minä tulen olemaan heidän kumpaisenkin varainhoitaja, ja he minun vara-aittani; he ovat minun Itä- ja Länsi-Intiani, ja minä käyn kauppaa kummassakin. Mene sinä ja vie tuo kirje rouva Paasolle, ja sinä tuo rouva Virralle. Nyt sitä eletään, pojat, nyt sitä eletään!

PISTOOLI.

Minäkö oisin Trojan Pandarus,^[6]

Mies miekkavyö? Ei, Lucifer sun viekөөn!

NYM. Minä en tuollaisesta roskahumööristä piittaa; tuossa on, ota pois humöörikirjeesi; minä tahdon pitää hyvän ja siveän nimeni.

FALSTAFF (Roopetille.)

Hoi, poika! Vie nuo kirjeet sukkelaan;
Kuin pursi kiidä kultarannikolle. —
Pois, konnat, hiiteen! Huvetkaa kuin rakeet!
Madelkaa, orjailkaa ja raastakaa!
Pois, roistot! Poikineni tahdon näyttää,
Kuin Falstaff Ranskan muotitapaa käyttää.

(Falstaff Ja Roopetti menevät.)

PISTOOLI.

Sun suolet korpit syökööt! Rahanheitto
Ja rahveli ja väärä noppapeli.
Niin rikkahan ja köyhän pettävät.
Ropoja mull' on, kun on sulla matti,
Katala phrygiläinen turkki!

NYM.

Minulla on sotajuonia, ja niiden humöörinä on kostaa.

PISTOOLI.

Vai kostaa?

NYM.

Kautta taivaan kiiluvaisten!

PISTOOLI.

Älyä aijotko vai rautaa käyttää?

NYM.

Kumpaakin humööriä. Paasolle
Ma kerron tämän rakkaus-humöörin.

PISTOOLI.

Ja minä kerron Virrallen,
Kuin Falstaff, rietas henki,
Vie rahat hältä, kyyhkysen,
Ja tärvää vuotehenki.

NYM. Minun humöörini se ei jäähdy: kiihotan Virtaa käyttämään myrkkyä; panen keltataudin häntä riivaamaan, sillä kasvojen kapina on vaarallista; se on minun oikea humöörini.

PISTOOLI. Sinä olet kaikkien tyytymättömien Mars; minä säistän sinua. Mars matkaan!

(Menevät.)

Neljäs kohtaus.

Huone tohtori Cajuksen talossa.

(Rouva Reipas, Simppeli ja Rugby tulevat.)

R. REIPAS. John Rugby, kuule: menähän tuonne ikkunaan ja katso, joko herrani, herra tohtori Cajus, tulee. Totisesti, jos hän tulee ja tapaa jonkun talossaan, niin pitelee hän surkean pahasti Jumalan kärsivällisyyttä ja kuninkaan äidinkieltä.

RUGBY. Kyllä pidän vaaria.

R. REIPAS. Hyvä; ja sitten me valmistamme tässä vähän olutkeittoa yöksi, ennenkuin kivihiihivalkea sammuu. (Rugby menee.) Se on rehellinen, nöyrä ja kiltti poika, ettei parempaa voi toivoa palvelijaa, eikä mikään kielikontti eikä tora-pussi, sen voin vakuuttaa. Hänen pahin vikansa on, että on rukouksiin himostunut; hän on siinä kohden vähän lapsellinen, mutta jokaisella on vikansa. Mutta mitä siitä. — Pietari Simppeli, niinkö se oli nimenne?

SIMPPELI. Niin, paremman puutteessa.

R. REIPAS. Ja herra Laihanenko isäntänne?

SIMPPELI. Niin, totta totisesti.

R. REIPAS. Eikö hänellä ole suuri, pyöreä parta, samanmallainen kuin hanskamaakarin kauharauta?

SIMPPELI. Ei, totta totisesti; hänellä on pienet, pikkuruiset kasvot ja pieni, keltainen parta, Kainin-karvainen parta.^[7]

R. REIPAS. Hiljainen miehen tallukka, niinkö?

SIMPPELI. Niin, totta totisesti; mutta kouristaan niin tanakka kuin kuka muu tahansa minun pääni ja hänen päänsä välillä. Hän on tapellut metsävahdin kanssa.

R. REIPAS. Mitä sanotte? — Oo, pitäisihän minun muistaa hänet! Eikö hän kulje, niin sanoakseni, nokka ilmassa ja pöyhistele käydessään?

SIMPPELI. Totta totisesti, niin hän tekee.

R. REIPAS. Älköön taivas sen huonompaa onnea Annikalle suoko! Sanokaa herra pastori Evansille, että minä teen mitä voin herranne hyväksi. Anna on hyvä tyttö, ja toivoisin —

(Rugby palajaa.)

RUGBY. Herra jesta! Tohtori tulee!

R. REIPAS. Nyt käy meidän kaikkien hullusti! — joutuun tuonne sisään, hyvä nuorukainen, tuonne työhuoneeseen. (Työntää Simppelin työhuoneeseen.) Hän ei kauvan viivy. — Hoi, John Rugby! John, sanon minä! Etkö kuule. John? John, mene ja etsi herrani; pelkään että hänelle on jotain tapahtunut, kun ei jo tule kotia. (Laulaa.) Heiluti rallallei, heiluti rallallei j.n.e.

(Tohtori Cajus tulee.)

CAJUS. Mite te laula? Mine ei tykke semmoisi konsti. Ole hyve, mene ja too minu hoonest un *boitieverd*, toosa, vihere toosa. Kuuleko mite mine sano? Vihere toosa.

R. REIPAS. Kyllä, herra, kyllä tuon sen. (Syrjään.) Hyvä, ettei itse mennyt sinne; jos olisi sieltä löytänyt sen nuorukaisen, niin olisi varmaan tullut sarvihulluksi.

CAJUS. Fe, fe, fe, fe! ma foi, *il fait fort chaud*. Je m'en vais à lacour, — *la grande affaire*. —

R. REIPAS. Tämäkö se on, herra tohtori?

CAJUS. Oui, *mettez le en mon tasku; de pêchez*, joutu! — Misse ole se lurjus Rugby?

R. REIPAS. Hoi, John Rugby! John!

RUGBY. Tässä, herra.

CAJUS. Sine ole Juho Rugby, ja sine ole Jukka Rugby; tule, otta sinu miekka ja tule minu kintu päräss hovi.

RUGBY. Se on käsillä täällä porstuassa.

CAJUS. Kautta minu kunia, mine viipy liika kauan! Saakelis! *Qu'ai je oublie?* Sielle ole roktoyrtti minu kabinetiss, joka minu ei mille mooto takto jette sinnen.

R. REIPAS (syrjään). Voi mua! Nyt hän löytää sen nuorukaisen sieltä ja tulee raivoonsa.

CAJUS. *O diable, diable!* Mike ole minu kabinetiss? — Konna! *Larron!* (Ajaa Simppelin ulos työhuoneesta.) Rugby! Minu miekka!

R. REIPAS. Herra tohtori, rauhoittukaa!

CAJUS. Mite varte minu pite rauhottu?

R. REIPAS. Tuo nuorukainen on kunniallinen mies.

CAJUS. Mite kunialinen mees teke minu kabinetiss? Kunialinen mees ei tarvita minu kabinetiss.

R. REIPAS. Hyvä tohtori, älkää olko niin lehmaatinen. Kuulkaa, minä sanon totuuden: pastori Evans lähetti hänet tänne minun tyköni asialle.

CAJUS. Hyve.

SIMPPELI. Niin, todellakin, pyytämään häntä —

R. REIPAS. Vaiti toki, ole hyvä!

CAJUS. Vaiti sinu suu! — Puhu sinu puhe.

SIMPPELI. Niin, pyytämään tätä kunniallista rouvaa, teidän neitsyttänne, että hän puhuisi pari hyvää sanaa neiti Anna Paasolle minun herrani puolesta, naima-asioissa.

R. REIPAS. Siinä kaikki, totta totisesti! Vaan minäpä en pistäkään kynttäni valkeaan syyttä suotta.

CAJUS. *Pasteur* Evans sinuko lehetti? — Rugby, *baillez-moi* vehe paperi. — Varto vehe sine.

(Kirjoittaa.)

R. REIPAS. Onpa hyvä, että hän on noin levollinen. Jos olisi hän läpikotaisin kiihtynyt, niin olisitte saanut nähdä hänet oikein suurisuisena ja melankollisena. Mutta siitä huolimatta, ystävä, teen minä herranne puolesta mitä hyvää vain voin, ja asia on, suoraan puhuen, se, että tämä ranskalainen tohtori, minun herrani, — saatan, nähkääs, sanoa häntä herrakseni, koska hoidan hänen talouttaan, pesen ja huuhton, prykään, leivon, kuuraan, valmistan ruoat ja juomat, laitan sijan ja teen kaikki tyynni itse, —

SIMPPELI. Onpa raskas taakka olla noin toisen käsissä.

R. REIPAS. Vai olette jo tullut senkin tuntemaan? Niin, totisesti, raskas taakka se on; ja varhain pystyyn ja myöhään maata; — mutta huolimatta siitä, meidän kesken sanottuna — eihän sitä tarvitse sen pitemmälle viedä — herrani on itse rakastunut neiti Annaan; mutta huolimatta siitä, minä tunnen tytön mielen; siitä ei tule mitään.

CAJUS. Sine tolva, vee teme kirja herra Hughie tyke: *parbleu*, miekkahaasto. Mine leikka hene kaula poikki puistoss; mine opeta se kapinen pappi-tolva piste hene nokka joka paikka. — Sine saa menne; ei on hyve ett sine jee tenne; — *parbleu*, mine leikka hene kaikki kivet; *parbleu*, henell ei jee kivi heitte koira peell.

(Simppele menee.)

R. REIPAS. Hyväinen aika, hänhän vain puhuu ystävänsä puolesta.

CAJUS. Se teke hene hyve: eikös te sano minull ett minu pite itse pite Anna Paaso? *Parbleu!* Mine löö pee poikki se pappi-tolva, ja mine ole keskenyt se Sukkinaha isende mitta meiden meekat. — *Parbleu*, mine itse takto miss Anna Paaso.

R. REIPAS. Tyttö rakastaa teitä, tohtori, ja kaikki kyllä käy hyvin. Pitäähän antaa ihmisten jaaritella, hemmetissä!

CAJUS. Rugby, tule minu kanss hovi. — *Parbleu*, jos mine ei saa Anna Paaso, niin mine heitte teiden peekallo ovi kautt ulos. — Seura minu kintu päräss, Rugby.

(Cajus ja Rugby menevät.)

R. REIPAS. Annas, aasin päätä saat vielä itse kantaa — Ei, minä tunnen Annan mielen tässä kohden; ei yksikään nainen Windsorissa tunne niin Annan mieltä kuin minä tunnen, eikä kukaan osaa häntä niin pidellä kuin minä osaan, Jumalan kiitos.

FENTON (ulkoa). Onko siellä ketään? Hoi!

R. REIPAS. Kuka siellä, tiedämmä? Sisään toki! Sisään!

(Fenton tulee.)

FENTON. Mitä kuuluu, hyvä rouva? Mitä kuuluu?

R. REIPAS. Hyvää parempaa, kun teidän armonne suvaitsee kysyä.

FENTON. Mitä uutisia? Kuinka voi se sievä neiti Anna?

R. REIPAS. Niin, totisesti, sievä hän on, ja siveä, ja nöyrä; ja teille hän on suosiollinen, sen voin sivumennen vakuuttaa, ja siitä kiitos Jumalan.

FENTON. Luonnistaneeko, mitä luulet? Enhän vain saane rukkasia?

R. REIPAS. Tosin, herraseni, kaikki on Hänen kädessään tuolla ylhäällä, mutta, siitä huolimatta, herra Fenton, vannon kaksi sormea kirjan päällä, että hän teitä rakastaa. — Onhan teidän armollanne syytä toisessa silmä-laudassa?

FENTON. On oikein. Entä sitte?

R. REIPAS. Niin, siitäpä se riippuu. — Totta totisesti, ei ole toista semmoista Annikkaa; — mutta, sen vakuutan, niin kunniallinen tyttö, kuin mikä milloinkaan on leipää syönyt. Me puhelimme tunnin aikaa tuosta syylästä. Ei minua milloinkaan niin naurata kuin sen tytön parissa. — Mutta se minun täytyy sanoa, että hän on liiaksi taipuva alikoliikkaan ja mietiskelemiseen; mutta mitä teihin tulee, — niin, huoletta vain!

FENTON. Minun pitää vielä tänään saada nähdä hänet. Kas, tuossa vaivastasi; puhu hyvää minun puolestani; jos näet hänet ennen kuin minä, niin sano terveiseni.

R. REIPAS. Terveisennekö? No, totta totisesti, sen minä teen! Ja kyllä kerron teidän armollenne enemmän tuosta syylästä, kun ensikerran rookaamme, ja vielä muistakin kosijoista.

FENTON. Hyvä vain; hyvästi! Minulla on kova kiire.

(Menee.)

R. REIPAS. Hyvästi, teidän armonne! — Totta totisesti, kunnon ylimys; mutta Anna ei häntä rakasta, sillä minä tunnen Annan mielen siinä kuin joku toinenkin. — Jesta varjele! Mitä olen unohtanut?

(Menee.)

TOINEN NÄYTÖS.

Ensimmäinen kohta.

Paason asunnon edustalla.

(Rouva Paaso tulee, kirje kädessä.)

R. PAASO. Mitä? Olen ihanuuteni juhlapäivinä rakkauden kirjeiltä pelastunut, ja pitääkö minun nyt joutua niiden esineeksi? Katsotaanpas:

"Älkää kysykö minulta järkisyytä, miksi teitä rakastan, sillä vaikka rakkaus käyttää järkeä parantajanaan, ei se kuitenkaan ota sitä neuvonantajakseen. Te ette ole sen nuorempi kuin minäkään; no niin, siinä on sopua; te olette hilpeä, niin minäkin; ha! ha! siinä vielä enemmän sopua; te rakastatte sektä, samoin minäkin; voitteko toivoa, rouva Paaso, suurempaa sopua? Olkoon se kylläksi sanottu — jos koskaan soturin rakkaudesta voi niin sanoa — että sinua rakastan. En tahdo sanoa: sääli minua, se ei ole soturin puhetapaa; mutta minä sanon, rakasta minua.

Sinä, sydämmeni palo,
Jos päivän on salo,
Tai kuudan valo,

Tai pimeä talo,
Niin ritarisi jalo
Sun eestäsi vaan
Käy taistelemaan.

John Falstaff."

Mikä Herodes Juudanmaasta! — Oh, sinä inha, inha maailma! Mies, joka jo on melkein lahonnut vanhuuttaan, esiintyy nuorena teikarina! Mitä varomatonta — hiton nimessä! — on tuo flaamilainen juopporenttu^[9] keskustelussani äkännyt, kun tuolla tavalla uskaltaa minua ahdistaa? Niin, hän on tuskin kolmea kertaa ollut seurassani. — Mitä olisin hänelle sanonut? — Säästelin silloin hyvinkin hilpeyttäni; — taivas sen minulle anteeksi antakoon! — Totta tosiaan jätän parlamenttiin lakiehdotuksen, että miehet on viralta pantava. Miten kostaisin hänelle? Sillä kostaa minä tahdon, niin totta kuin hänen sisuksensa on putingista.

(Rouva Virta tulee.)

R. VIRTÄ. Rouva Paaso! Olin, totta totisesti, juuri tulossa teille.

R. PAASO. Ja minä niinikään menossa teille. Te olette niin huononnäköinen.

R. VIRTÄ. Sitä en ikänä usko. Voin näyttää, että asia on toisin.

R. PAASO. Kyllä minusta vain siltä näyttää.

R. VIRTÄ. Näyttäköön vain; mutta minä voin näyttää, että asia on toisin. Oi, rouva Paaso, antakaa nyt hyvä neuvo!

R. PAASO. No, mikä nyt sitten hätänä, hyvä ihminen?

R. VIRTÄ. Oi, ystävä, jos ei olisi noita turhia arveluja, niin voisin päästä semmoiseen kunniaan, että!

R. PAASO. Vähät niistä arveluista; ottakaa kunnia vastaan. Mikä on asia? — Heittäkää koko arvelut! — Mikä on asia?

R. VIRTÄ. Jos tahtoisin mennä hiiteen tämän ijankaikkisen pilkun päällä, niin voisin tulla ritarilliseksi.

R. PAASO. Mitä? — Sen sinä valehtelet. — Sir Alice Virta! — Sellaiset ritarilliset joutuvat pian julkisiksi; ja näin ollen sinun olisi paras pitää vanha arvonimesi.

R. VIRTÄ. Me poltamme tulta keskellä päivää: — kas tuossa, lue, lue, ja huomaa, kuinka minä voisin tulla ritarskaksi. — Tulen aina lihavista miehistä luulemaan pahinta, niin kauvan kuin minulla on yksikin silmä, millä voin erottaa toisen mieshaamun toisesta. Ja kuitenkin hän ei kironnut; ylisteli vain naisten kainoutta ja moitiskeli niin siivolla ja sopivalla tavalla kaikkea säädyttömyyttä, että olin vähällä vannoa, että hänen mielenlaatunsa oli yhtä todellista kuin hänen sanansa; vaan ne eivät pidä yhtä eivätkä sovi toisiinsa enemmän kuin sadasensimmäinen psalmi "viheriän hameen" nuottiin. Mikä rajutuuli lieneekään tänne Windsorin rannikolle paiskannut tuon valaan, jonka on mahassa tiesi kuinka monta tynnyriä rasvaa? Miten voisin kostaa hänelle? Luulenpa että olisi parasta tuuditella häntä toiveilla, kunnes hekuman kirottu tuli on hänet sulattanut hänen omaan ihraansa. — Oletko koskaan mokomaa kuullut?

R. PAASO. Sanasta sanaan samaa; nimet vain, Paaso ja Virta, ovat erilaiset! — Suureksi lohdutukseksi tuossa riettauksien sokkelossa esitän sinulle tässä kirjeesi kaksoisveljen; mutta sinun saa periä ensimmäisenä, sillä minun, totta totisesti, ei tule koskaan perimään. Lyön vetoa että hänellä on tuhatmääriä noita kirjeitä — varmaan enemmänkin — joissa on tyhjä tila nimille, ja nämä ovat toista laitosta. Epäilemättä hän ne vielä painattaa, sillä hänelle on yhdentekevää mitä hän painoonsa panee, koska tahtoi siihen meidätkin molemmat. Ennemmin olisin jättiläisnainen, Pelionin vuori päälläni. Totta totisesti, helpompi on minun löytää parikymmentä haureliasta toukomettistä kuin yksi siveä mies.

R. VIRTÄ. Kas vain, aivan samaa: käsiala sama, sanat samat! Mitä hän meistä ajattelee?

R. PAASO. Sitä tosiaankaan en tiedä; mutta vähällä on etten rupee napisemaan omaa siveyttäni vastaan. Minun täytyy kohdella itseäni kuin henkilöä, johon en vielä laisinkaan ole tutustunut; sillä varmaankaan, jos hän ei olisi minussa havainnut piirrettä, jota en itsekään tunne, hän ei olisi minua sellaisella raivolla vallannut.

R. VIRTÄ. Sanotko: vallannut? Mutta minä hänet kannella pysytän, se on varma.

R. PAASO. Niin minäkin; jos hän laivanluukulleni pääsee, niin en enää koskaan mene merille. Meidän pitää kostaa hänelle, määrätä yhtymispaikka, antaa hänen mieliteolleen hiukan toivon haametta ja houkutella häntä kauniilla viivytyksen syötillä, kunnes hän on Sukkanauhan isännälle hevosen pantannut.

R. VIRTÄ. Minä olen valmis vaikka mihinkä koiruuteen häntä kohtaan, kunhan se vain ei tahraa maineemme puhtautta. Oi, jos mieheni saisi nähdä tuon kirjeen! Siitä hänen luulevaisuutensa saisi ikipäiviksi ravintoainetta.

R. PAASO. Katsos, tuossa hän tulee, ja minun hyvä mieheni myöskin; hänestä on luulevaisuus yhtä kaukana, kuin minusta sen aiheuttaminen, ja se kaukaisuus on, toivoakseni, ääretön.

R. VIRTÄ. Onnellinen vaimo sinä!

R. PAASO. Pitäkäämme yhteistä juonta tuota rasvaista ritaria vastaan. Tule tänne.

(Vetäytyvät peremmälle.)
(Virta, Pistooli, Paaso ja Nym tulevat.)

VIRTA. Toivon, ettei niin ole laita.

PISTOOLI. Mut toivo joskus vainuton on koira; Sir John sun vaimoasi katselee.

VIRTA. Ei, vaimoni ei ole enää nuori.

PISTOOLI.
Hän valtaa ylhät, halvat, rikkaat, köyhät,
Nuoret ja vanhat; kaikki kelpaa, Virta;
Hän moskaa rakastaa; siis varo, Virta!

VIRTA.
Rakastaisiko vaimoani?

PISTOOLI.
Tulena maksa.^[10] Torju taikka karkaa,
Kuin Don Actaeon, hurtat kintereillä.^[11]
Oh, iljettävä sana!

VIRTA.
Mikä sana?

PISTOOLI.
He, sarvi. Hyväst'! Auki silmät! Varo!
Näet, öisin varkaat liikkuu; varo, varo,
Ennenkuin suvi saa ja käki kukkuu. —
Mars matkaan, herra korpraal Nym! — Te, Paaso,
Hänt' uskokaa, hän puhuu järkeä.

(Menee.)

VIRTA. Odotahan vain! Kyllä siitä selvän otan.

NYM (Paasolle.) Ja se on totta; minun humöörini ei ole valehdella. Hän on minua loukannut muutamassa humöörissä; minunhan se piti viedä vaimollenne se humööri-kirje; mutta minulla on miekka, ja se puree, jos siksi tulee. Hän rakastaa vaimoanne, lyhyestä tärkimpään. Nimeni on korpraali Nym; minä sen sanon ja takaan että se on totta; — nimeni on Nym, ja Falstaff rakastaa vaimoanne. — Ajöö! Minä en rakasta sitä leipä- ja juustohumööriä, ja se on sen asian humööri. Ajöö!

(Menee.)

PAASO. Sen asian humööri, hän sanoi; sepä mies pelottaa humöörin ihan pois järjiltään.

VIRTA (syrjään). Minä haen käsiini sen Falstaffin.

PAASO (syrjään). En ole ikänäni kuullut noin pitkäpiimäistä ja teeskentelevää lörppöä.

VIRTA (syrjään). Jos siitä saan vihiä, niin — hyvä!

PAASO (syrjään). En usko tuollaista kiinalaista,^[12] vaikka itse seurakunnan pappi vakuuttaisi hänet kunnialliseksi mieheksi.

VIRTA (syrjään). Se oli kelpo ja älykäs mies; hyvä!

PAASO. Kas vain, Kaisa!

R. PAASO. Minne menet, Yrjö? — Kuulehan toki!

R. VIRTA. Mikä sua vaivaa, rakas Franssu? Miksi olet niin melankollinen?

VIRTA. Minäkö melankollinen? En ole melankollinen. — Mene sinä kotiin, mene.

R. VIRTA. Totisesti, sinulla on taas joitakin houereita päässäsi. — Lähdettekö pois, rouva Paaso?

R. PAASO. Lähden. — Tulethan kotiin päivälliselle, Yrjö? — (Syrjään rouva Virralle.) Katsos, kuka tuossa tulee! Hänestä saamme sananviejän sille surkealle ritarille.

R. VIRTA. Niin oikein; häntä minäkin ajattelin; hän on siihen omansa.

(Rouva Reipas tulee.)

R. PAASO. Tulitte varmaan tervehtimään tytärtäni Annaa?

R. REIPAS. Niin tietysti. Ja kuinka nyt jaksaa se hyvä neiti Anna?

R. PAASO. Tulkaa mukaan, niin saatte nähdä. Hauskaa olisi puhella hetkinen kanssanne.

(Rouva Paaso, rouva Virta ja rouva Reipas menevät.)

PAASO. No, herra Virta?

VIRTA. Kuulittehan mitä se mies sanoi minulle, vai mitä?

PAASO. Kuulin; ja kuulittehan te mitä se toinen sanoi minulle?

VIRTA. Luuletteko, että heissä on totuus?

PAASO. Hirteen koko roistot! Minä en usko, että hän sitä julkeisi; mutta nuo miehet, jotka häntä

syöttävät aikeista vaimojamme kohtaan, ovat juhtapari hänen virkaheittoja palvelijoitaan; oikeita riiviöitä, nyt kun ovat ilman paikkaa.

VIRTA. Olivatko nuo hänen palvelijoitaan?

PAASO. Olivat tietystikin.

VIRTA. Mutta ei asia minua siltä sen paremmin miellytä. — Asuuko hän Sukkanauhassa!

PAASO. Asuu tietystikin. Jos hän rupee minun vaimoani miellyttämään, niin jätän eukon rentonaan hänelle. Mitä hän muuta häneltä saa kuin purevia sanoja, se tulkoon minun päähäni.

VIRTA. En minäkään vaimoani epäile; mutta ilkeätä olisi nähdä heidät yhdessä. Mieskin voi olla liiaksi luottavainen, ja minä en tahtoisi mitään päähäni. Minä en niinkään voi rauhoittua.

PAASO. Kas, tuossa tulee se suupaltti Sukkanauhan isäntä. Hänellä on joko viinaa kallossa tai rahaa kukkarossa| kun on noin mielihyvillään. — Mitä kuuluu, hyvä isäntä?

(Ravintolan isäntä ja Höllönen tulevat.)

ISÄNTÄ. No, julkupukari! Sinä olet aatelismies. — Hidalgo-rauhatuomari, sanon minä!

HÖLLÖNEN. Tulen, isäntä hyvä, tulen. — Hyvää iltaa, kymmenesti hyvää iltaa, herra Paaso! Herra Paaso, tuletteko kanssamme? Meillä on pieni kepponen tekeillä.

ISÄNTÄ. Sano se hänelle, hidalgo-rauhatuomari, sano se hänelle, julkupukari.

HÖLLÖNEN. Niin, täällä on kaksintaistelu tekeessä walesilaisen papin, sir Hughin, ja ranskalaisen tohtorin, Cajuksen, välillä.

VIRTA. Hyvä Sukkanauhan isäntä, saanko vähän puhua kanssanne?

ISÄNTÄ. Mitä tahdot sinä, julkupukari?

(Menevät syrjään.)

HÖLLÖNEN (Paasolle). Tuletteko mukaan katsomaan? Iloinen isäntämme on mitannut heidän miekkansa ja, luulemma, haastanut heidät kummankin eri paikkaan; sillä uskokaa pois, pastorin kanssa ei, kuulemma, ole hyvä leikitellä. Kuulkaa, kerron teille, mikä kepponen meillä on tekeillä.

ISÄNTÄ. Eihän sinulla vain liene mitään velkajuttua ritariani vastaan, sinä kavalieri-kuntini?

VIRTA. Ei, totta totisesti; mutta tarjoan teille pullollisen kuumaa sektä, jos hankitte minulle pääsyn hänen luokseen ja sanotte hänelle, että nimeni on Ojanen; noin vain pilan vuoksi.

ISÄNTÄ. Tuohon käteen, pukari! Hankin sinulle sisäänmenon ja ulospääsyn; — sanoinko oikein? — Ja nimesi on oleva Ojanen. Se on hauska ritari. — Joko tulette, topra herrat?

HÖLLÖNEN. Tulen minä, isäntä hyvä.

PAASO. Olen kuullut, että tuo ranskalainen on oikea miekkataituri.

HÖLLÖNEN. Joutavia! Ymmärrän minäkin vähän niitä asioita. Nykyaikaan niillä on asennot ja hyökkäykset ja väistöt ja tiesi mitä kaikkia; mutta sydämmestä kaikki riippuu, herra Paaso; tässä sen on paikka, tässä. Muistan niitä aikoja, jolloin pitkällä miekallani olisin pannut teidät kaikki neljä vahvaa miestä kippaamaan kuin rotanpoikaset.

ISÄNTÄ. No, pojat, no! Joko tallustetaan?

HÖLLÖNEN. Kyllä minä tulen. Hauskempi olisi nähdä heidän toraavan kuin tappelevan.

(Isäntä, Höllönen ja Paaso menevät.)

VIRTA. Vaikka Paaso onkin suruton narri ja niin lujasti luottaa vaimonsa heikkouteen, niin kuitenkin en minä voi niin hevin luulojani heittää. Vaimoni oli hänen seurassaan Paason talossa, ja mitä he siellä tekivät, sitä ei ole niin helppo tietää. No niin, minun täytyy saada asiasta selko, teeskentelemällä aion peijata kiinni sen Falstaffin. Jos löydän vaimoni uskolliseksi, niin ei ole vaivani hukkaan mennyt; jos on toisin, niin on vaiva hyvin käytetty.

(Menee.)

Toinen kohtaus.

Huone Sukkanauha-ravintolassa.

(Falstaff ja Pistooli tulevat.)

FALSTAFF. En, en penniäkään sinulle lainaa.

PISTOOLI.

Siis maailma mun olkoon osterini,

Jonk' avaan miekallani. —

Takaisin maksan summan tavarassa.

FALSTAFF. Ei, ei penniäkään! Olen suvainnut sen, että olet luottoni pannut pantiksi; olen jo kolme kertaa häkittänyt hyviä ystäviäni pelastamaan sinut ja tuon juhtakumppanisi Nymin, — muuten olisitte saaneet häkin takaa kurkkailla kuin pari kaksoisbabiaania. Olen jo helvetin oma, kun ylimysystävilleni olen vannonut, että olette muka hyviä satureita ja kelpomiehiä; ja kun Pirjo rouva kadotti viuhkansa kahvan, niin vakuutin kunniasanallani, ettet sinä sitä varastanut.

PISTOOLI. Saithan siitä osasi: kokonaista viisitoista penniä.

FALSTAFF. Se oli oikeus ja kohtuus, sinä konna, oikeus ja kohtuus. Luuletko, että minä ilmaiseksi

panen sieluni alttiiksi? Sanalla sanoen, älä roiku enää niskoillani: minä en ole sinun hirsipuusi. Mene! Lyhyt veitsi ja kansantungos; — mene säteriisi Lutkalaan, mene! — Et tahdo kirjettäni toimittaa perille, senkin konna! — vetoat kunniaasi! Haa! sinä senkin pohjaton alhaisuus! Täysi työ on tässä itselläni pitää oma kunniani säntillään. Minun, minun, minun itseni täytyy toisinaan työntää jumalanpelkonni vasempaan, kääriä kunniani puutokseni vaippaan ja koukutella, vaania ja veijailia; ja sitte vielä sinä, senkin konna, tahdot rääsysi, villikissankatseesi, kapakkajuorusi ja karkeat hollitupavalasi kätkeä kunniasi suojaruustuksiin! Eikö niin, vai mitä?

PISTOOLI. Ma kadun; muuta miehelt' et voi pyytää.

(Roopetti tulee.)

ROOPETTI. Herra, täällä eräs rouva tahtoo teitä puhutella.

(Rouva Reipas tulee.)

R. REIPAS. Hyvää huomenta, armollinen herra.

FALSTAFF. Hyvää huomenta, rouvaseni.

R. REIPAS. Ei ihan niin, teidän armonne luvalla.

FALSTAFF. No, tyttöseni sitten.

R. REIPAS. Se olen, sen vannon, niin totta kuin äitini se oli sinä hetkenä, jona minä tulin maailmaan.

FALSTAFF. Joka vannoo, sitä uskon. Mitä minusta tahdot?

R. REIPAS. Suvaitsisin sanoa pari sanaa teidän armollenne.

FALSTAFF. Vaikka pari tuhatta, kaunis nainen; minä suvaitsen sinua kuulla.

R. REIPAS. Täällä on eräs rouva Virta, teidän armonne; — pyydän, tulkaa vähän lähemmäksi tänne. — Minä itse asun herra tohtori Cajuksen tykönä.

FALSTAFF. Hyvä! Jatka! Rouva Virta, sanot, —

R. REIPAS. Siinä olette ihan oikeassa, teidän armonne; mutta olkaa hyvä, teidän armonne, vähän lähemmäksi tänne.

FALSTAFF. Vakuutan, että kukaan ei meitä kuule: omaa väkeä vain, omaa väkeä.

R. REIPAS. Niinkö? Taivas heitä siunatkoon ja tehköön heidät palvelijoikseen!

FALSTAFF. No niin: rouva Virta, — mitä hänestä?

R. REIPAS. Ah, herra, hän on hyvä luontokappale. Hyväinen taivas, te olette, teidän armonne, aika velikulta. No, no, taivas anteeksi antakoon teille ja meille kaikille, sitä rukoilen.

FALSTAFF. Rouva Virta; — no siis: rouva Virta, —

R. REIPAS. No niin, lyhyestä tärkimpään. Te olette pannut hänet niin hulluun myllyyn, että on vallan ihme ja kumma. Kaikista paras hoviherra, kun hovi täällä Windsorissa luseerasi, ei olisi voinut panna häntä niin hulluun myllyyn. Ja kuitenkin niissä oli ritareita ja loordeja ja aatelismiehiä, ja kaikilla kuomivaunut; niin, totta totisesti, vaunut toistensa jälkeen, kirje toisensa jälkeen, lahja toisensa jälkeen; ja haiskahtivat niin hyvälle — pelkkää myskiä kaikki! — ja kahisivat, totta totisesti, silkissä ja kullassa; ja semmoiset valiosanat ja semmoiset viinit ja sokerit, kaikkein parasta ja sominta sorttia, että niillä olisi voinut voittaa vaikka minkä naisen sydämmen; ja, totta totisesti, hän ei heihin edes vilkaissut. — Itse olisin voinut saada kaksikymmentä enkeliä tänä aamuna; mutta minä annan palttua koko enkeleille, jos ne on semmoista sorttia, kuin sanotaan, ja jos ei kaikki käy kunniallisesti; — ja, totta totisesti, he eivät saaneet häntä senkään vertaa suostumaan, että olisi ryyppäissyt samasta pikarista kuin kaikkein plookin heistä; ja kuitenkin niissä oli kreivejä, vieläpä henkivartijoitakin;^[13] mutta, totta totisesti, se kaikki on hänestä yhtä.

FALSTAFF. Mutta mitä sanoo hän minusta? Lausu lyhyesti, hyvä Mercuriani.

R. REIPAS. Niin, hän on saanut kirjeenne, josta hän teitä kiittää tuhatkertaisesti; ja hän antaa teille tiedoksi, että hänen miehensä on poissa kotoa kymmenen ja yhdentoista välillä.

FALSTAFF. Kymmenen ja yhdentoista?

R. REIPAS. Niin, ihan niin; ja silloin, hän sanoo, voitte tulla katsomaan sitä kuvaa — tiedättehän; Virta, hänen miehensä, ei ole silloin kotoisalla. Ah! Sillä rouva-kullalla ei ole hauskat päivät sen miehen kanssa; hän se on oikea mustasukka; sillä sydänkäpysellä on oikein koiran päivät hänen kanssaan.

FALSTAFF. Kymmenen ja yhdentoista! — Viekää hänelle terveiseni, rouva; tulen täsmälleen.

R. REIPAS. No sepä kilttiä. Mutta minulla on vielä toinenkin komisjooni teidän armollenne: rouva Paaso myöskin lähettää teille herrtaiset terveisensä; ja sallikaa minun kuiskata korvaanne, että hän on niin hevelin siivo ja kunnon vaimo, vaimo — sen sanon teille — joka lukee aamu- ja ehtoorukouksensa siinä kuin joku toinenkin Windsorissa, olkoon kuka tahansa; ja hän käski minun sanoa teidän armollenne, että hänen miehensä on harvoin kotoa poissa, mutta hän toivoo että vielä se aika tulee. En ole ikänäni nähnyt naista niin pikeentynyttä mieheen; luulen tosiaankin että te käytätte noitatemppeja, niin, totta totisesti.

FALSTAFF. Ehkä, siitä saat olla varma; viehättävien puolieni tenhovoimaa lukuunottamatta, en laisinkaan käytä taikatemppeja.

R. REIPAS. Jumala teitä siunatkoon siitä!

FALSTAFF. Mutta kuulehan, sano minulle yksi asia: onko Virran vaimo ja Paason vaimo kertoneet toisilleen että minua rakastavat?

R. REIPAS. Se vasta olisi hullua, totta totisesti! — Ei, niin Jumalalta hyljättyjä he eivät toki ole, toivon ma; — sepä olisi kolttonen, totta totisesti! Mutta rouva Paaso pyytäisi, että lähettäisitte hänelle pikku kantapoikanne, kaikin mokomin; hänen miehellään on ihmeellinen kimma tuohon pikku poikaan; ja, totta totisesti, herra Paaso on kunnan mies. Ei ole yhdelläkään vaimolla Windsorissa parempia päiviä kuin sillä rouvalla: tekee mitä tahtoo, sanoo mitä tahtoo, ottaa kaikki, maksaa kaikki, menee maata milloin lystää, nousee milloin lystää; kaikki niinkuin tahtoo; ja totisesti hän sen ansaitseekin, sillä jos Windsorissa on hyvää vaimoa, niin kyllä hän se on. Teidän täytyy lähettää hänelle kantapoikanne, siinä ei auta mikään.

FALSTAFF. Kyllä sen teen.

R. REIPAS. No niin, teette sen siis! Ja, nähkääs, hän voi tulla ja mennä ja kulkea teidän molempien väliä; ja joka tapauksessa tulee teillä olla tunnussana, että tiedätte toistenne ajatukset ja ettei poika niistä saa vihiä, sillä ei ole hyvä, että lapset saavat tietää mistään pahuudesta; vanhemmat ihmiset, nähkääs, ovat hienon-varovaiset, niinkuin sanotaan, ja tuntevat maailman.

FALSTAFF. Hyvästi! Puhu puolestani kummallekin. Tuossa on kukkaroni; jään sittekin sinulle velkaan. — Poika, mene tämän rouvan kanssa.

(Rouva Reipas ja Roopetti menevät.)

Nämä uutiset panevat pääni pyörälle.

PISTOOLI.

Tuo lutka Cupidon on postilaiva. —

Purjeita lisää! Jälkeen! Ylös suojus!

Lauk! Mun on saalis, tai sen vieköön meri!

(Menee.)

FALSTAFF. Mitä meinaat, vanha Hannu? Onnea matkaan! Panen vastedes enemmän arvoa vanhaan ruhoosi, kuin tähän saakka. Vieläkö sinuakin vilkistellään! Sinäkö, joka olet niin paljon rahaa menettänyt, sinäkö rupeat nyt voittajaksi? Hyvä ruho, kiitos sulle? Sanokoot vain, että se on jyrkää tekoa; kunhan se vain on hyvin tehty, vähät muusta.

(Bardolph tulee.)

BARDOLPH. Sir John, tuolla alhaalla on eräs herra Ojanen, joka mielellään tahtoi teitä puhutella ja tutustella kanssanne; ja lähettää teidän armollenne vähän sektiiä aamujuomaksi.^[14]

FALSTAFF. Ojanenko hänen nimensä?

BARDOLPH. Niin, herra.

FALSTAFF. Kutsu hänet sisään. (Bardolph menee.) Terve-tulleet ovat sellaiset ojaset, joista tämmöistä juomaa vyöryy. — Ahaa, rouva Virta ja rouva Paaso, nytkö olette verkossani? Eteenpäin mars! Hurraa!

(Bardolph tulee ja Virta valepukuisena.)

VIRTA. Herran rauha!

FALSTAFF. Jumal' antakoon! Tahdotteko minua puhutella?

VIRTA. Rohkenen näin muitta mutkitta tunkeutua seuraanne.

FALSTAFF. Terve tulemastanne! Mitä suvaitsette? — Poistu, viinuri!

(Bardolph menee.)

VIRTA. Olen mies, joka olen paljon eläissäni hurvitellut. Nimeni on Ojanen.

FALSTAFF. Hyvä herra Ojanen, haluan saada lähemmin tutustua teihin.

VIRTA. Niinikään minä teihin, hyvä herra John; en suinkaan ollakseni teille vastukseksi, sillä minun tulee teille huomauttaa, että minulla luullakseni on enemmän rahaa lainata pois kuin teillä; ja se on tavallaan antanut minulle rohkeutta näin sopimattomaan tungeskelemiseen, sillä sanotaanhan, että, kun raha käy edellä, on kaikki tiet auki.

FALSTAFF. Niin, herra, raha on hyvä soturi, se raivaa itselleen tien.

VIRTA. Se on totta; ja tässä olisi minulla pussillinen rahaa, joka on vaivaksi minulle. Jos tahdotte auttaa minua sitä kantamaan, sir John, niin ottakaa kaikki taikka puolet siitä hyvästä, että taakkani kevennäte.

FALSTAFF. En tiedä, herra, millä minä olen ansainnut kunnian tulla teidän kuormankantajaksenne.

VIRTA. Sen sanon teille, herra, jos vain suvaitsette minua kuulla.

FALSTAFF. Puhukaa, hyvä herra Ojanen; olen iloinen, jos saan teitä palvella.

VIRTA. Hyvä herra, kuulen että olette lukenut mies — sanon lyhyesti sanottavani — ja olen jo kauan teidät tuntenut, vaikk'ei minulla ole ollut sen verran tilaisuutta kuin halua päästä teidän

tuttavuuteenne. Ilmaisen teille erään asian, vaikka sillä tosin tuon liiksi julki oman heikkouteni; mutta, hyvä herra John, jos toisen silmänne käännätte minun tyhmyyksiini, jotka näin teille paljastan, niin luokaa toinen omien tyhmyyksienne rekisteriin, jotta pääsisin asiasta sitä helpommilla nuhteilla, kuin itse tiedätte miten helppoa on tällaisiin vikoihin joutua.

FALSTAFF. Hyvä, hyvä, herraseni; jatkakaa.

VIRTA. Täällä kaupungissa asuu eräs rouvasihminen; hänen miehensä nimi on Virta.

FALSTAFF. No niin, herraseni.

VIRTA. Olen kauan häntä rakastanut ja, totta totisesti, paljon hänen tähtensä kuluttanut; seurannut häntä hassahtavalla huomaavaisuudella; etsinyt tuhkatiheään tilaisuuksia tavatakseni häntä; kalliisti maksanut pienimmäkin tilapäen saadakseni vain vilaukselta häntä nähdä; enkä ainoastaan hänelle ostanut kalliita lahjoja, vaan muitakin runsaasti lahjonut saadakseni tietää mitä lahjoja hän haluaisi. Sanalla sanoen; olen vainonnut häntä niin kuin rakkaus on minua vainonnut, se on, kaikkien tilaisuuksien lentoneuvoilla; mutta minkä palkan lienenkin ansainnut, joko lemmeistäni tai kuluistani, sen vaan tiedän, etten mitään palkkaa ole saanut, jos ei kokemus ole kullan arvoista; sillä sitä olen saanut tavattomasta hinnasta, ja se on minulle opettanut tämän muistosäkeen:

Kuin varjo rakkaus pakenee, kun rikkaus sitä vainoo;
Jos vainoat, se pakenee, jos pakenet, se vainoo.

FALSTAFF. Eikö hän koskaan ole antanut teille mitään hyvityksen lupautusta?

VIRTA. Ei koskaan.

FALSTAFF. Oletteko koskaan häntä ahdistanut siinä mielessä?

VIRTA. En koskaan.

FALSTAFF. Minkä laatuinen on siis rakkautenne ollut?

VIRTA. Kuin kaunis huone, toisen miehen maalle rakennettu: niin että olen menettänyt rakennukseni, kun erehdyin rakennuspaikasta.

FALSTAFF. Ja missä tarkoituksessa minulle tämän kaiken ilmoitatte?

VIRTA. Sen kun olen teille sanonut, niin olen sanonut teille kaikki. Jotkut sanovat, että, vaikka hän tekeytyy uskolliseksi minulle, hän kuitenkin toisin paikoin menee niin pitkälle iloisuudessaan, että siitä syntyy pahoja jälkipuheita. Ja nyt, sir John, nyt tulen ehdotukseni ytimeen: te olette aatelismies, teillä on erinomainen kasvatus, ihmeteltävä kaunopuheliaisuus, ylhäisiä tuttavuuksia, te olette virkamiehenä ja ihmisenä arvossa pidetty ja monenmoisista ansioistanne soturina, hovimiehenä ja oppineena yleisesti suosittu.

FALSTAFF. Oo, hyvä herra!

VIRTA. Uskokaa pois, sillä tiedättehän sen itse. — Tuossa on rahaa; käyttäkää sitä, käyttäkää sitä; käyttäkää vielä enemmänkin; käyttäkää koko omaisuuteni, kun vain annatte minulle vastavuoroon niin paljon ajastanne, kuin tarvitaan rouva Virran siveyden lemmekkääseen valloittamiseen. Käyttäkää kosiskelutaitoanne, suostutelkaa häntä itseenne; jos sitä kukaan voi, niin te sen voitte siinä kuin joku toinenkin.

FALSTAFF. Olisiko teidän tuliselle lemmeikköillenne siitä mitään hyvää, että minä voittaisin sen, mitä itse halaatte? Minusta te määrääte itsellenne sangen nurinpuolisen parannuskeinon.

VIRTA. Mutta käsittäkäähän mitä tarkoitan. Hän elää niin turvallisena kunniansa puhtaudessa, että sydämmeni turmelus ei tohdi näyttäytyä; hän on liian helottava suoraan katseltavaksi. Jos olisi hallussani jokin havainto, kun häntä lähestyn, niin olisi toiveillani esimerkki ja todistus, millä suositella itseään. Voisin silloin hänet karkoittaa noista hänen siveytensä, maineensa, avioliupauksensa ja tuhansien muiden puolustuskeinojansa varustuksista, jotka nyt ovat vahvana vastassani. Mitä sanotte siitä, sir John?

FALSTAFF. Herra Ojanen, ensiksi rohkenen ottaa rahanne; sitten antakaa minulle kätenne; ja lopuksi, niin totta kuin olen aatelismies, niin saatte, jos tahdotte, Virran vaimon haltuunne.

VIRTA. Oi, hyvä herra!

FALSTAFF. Saatte, minä sen sanon.

VIRTA. Ei raha ole esteenä, sir John, ei sitä tarvis säästää.

FALSTAFF. Ei rouva Virta ole esteenä, herra Ojanen, ei häntä tarvis säästää. Hän on itse — sen voin teille sanoa — tilannut minut luokseen; juuri kun te tulitte, niin hänen apurinsa, hänen välijuoksiainensa läksi täältä; sanon, että kello kymmenen ja yhdentoista välissä olen hänen luonaan, sillä siihen aikaan hänen miehensä, se kirottu mustasukkainen kanalja, on tiessään. Tulkaa luokseni illalla, niin saatte kuulla, kuinka on käynyt.

VIRTA. Tuttavuutenne on oikein siunaus minulle. Tunnetteko tuon Virran, hyvä herra?

FALSTAFF. Hirteen se köyhä sarvipää saatana! En häntä tunne; — kuitenkin teen väärin, kun sanon häntä köyhäksi. Sanotaan että sillä mustasukkaisella aisankannattajalla on rahaa kuin roskaa; sen vuoksi hänen vaimonsa onkin niin viehättävä minun silmissäni. Käytän häntä avaimena tuon sarvipään kassakaappiin, ja siellä aion elojuhlaani viettää.

VIRTA. Hyvä olisi, jos tuntisitte tuon Virran, että voisitte karttaa häntä, jos hänet näkisitte.

FALSTAFF. Hirteen senkin proporvarillinen voinaama! Mulkoilen häneltä järjen päästä; aisoissa

pidän häntä sauvallani, se on häilyvä hänen sarviensa päällä kuin ilmaraana: — saat nähdä, ystävä Ojanen, kuinka minä sitä moukkaa pitelen, ja maata sinä saat hänen vaimonsa kanssa. — Tule varhain tänä iltana luokseni. — Virta on konna, ja minä hänen arvonimeään vielä täydennän; sinä, herra Ojanen, saat puhutella häntä konnaksi ja aisankannattajaksi. — Tule varhain illalla luokseni.

(Menee.)

VIRTA. Mikä kirottu epikuroalainen riiviö! — Sydämmeni on harmista haljeta. — Sano nyt, onko tämä enneaikaista mustasukkaisuutta! Vaimoni on hänelle lähettänyt sanan, aika on määrätty, kaupat tehty. Kuka olisi voinut mokomaa ajatellakaan? — Oh, uskoton vaimo on koko helvetti! Aviovuoteeni häväistään, raha-arkkuni pannaan tyhjäksi, hyvä nimeni jyrsitään rikki; eikä siinä kyllä, että minun täytyy kärsiä tämä kunnoton häväistys, vaan minun pitää vielä lisäksi ottaa vastaan häijyjä haukkumanimiä saman miehen suusta, joka minua näin on häväissyt. Ja mitä nimiä ja nimityksiä! — Amaimon kuuluu hyvältä, Lucifer hyvältä, Barbason hyvältä, ja kuitenkin ne ovat perkelele arvonimiä, pahojen henkien nimityksiä; mutta aisankannattaja! sarvipää aisankannattaja! Itse paholaisella ei ole sellaista nimeä. — Paaso on aasi, suruton aasi; hän tahtoo uskoa vaimoonsa, ei tahdo olla mustasukkainen. Mutta ennen minä uskon hollantilaiselle voini, walesilaiselle pastori Hughille juustoni, irlantilaiselle viinapulloni tai varkaan hoitoon säisyn ruunani, kuin uskon vaimoni omaan haltuunsa; silloin hän haaveilee, hautoo ja keksii jos jotakin; ja mitä he ovat päähensä saaneet, se on tapahtuva; vaikka sydän halkeisi, se on tapahtuva. Jumalalle kiitos mustasukkaisuudestani! — Yksitoistahan oli määräaika; minä ennätän heidät, riistän naamarin vaimoni kasvoilta, kostan Falstaffille ja nauran Paasoa. Teen sen heti; parempi kolme tuntia ennen aikaa kuin minuutti liian myöhään. Hyi, hyi, hyi! Aisankannattaja! Aisankannattaja!

(Menee.)

Kolmas kohta.

Windsorin puisto.

(Cajus ja Rugby tulevat.)

CAJUS. Jack Rugby!

RUGBY. Herra tohtori!

CAJUS. Mike ole kello, Jack?

RUGBY. Se hetki on jo mennyt, jolloin pastori Hugh lupasi saapua.

CAJUS. Hen ole pelasta hene seelu, kun ei on tule; hen ole rukoilla hyvest hene raamattu, kun ei on tule. *Parbleu*, Jack Rugby, hen ole jo koollut, jos hen tule.

RUGBY. Hän on ovela, herra tohtori; hän tietää että teidän armonne löisi hänet kuoliaaksi, jos hän tulisi.

CAJUS. *Parbleu!* Silli ei on niin koollut, kuin mine löö hene kooljaks. Otta sinu meekka, Jack, mine neyte sinu, kuinka mine löö hene kooljaks.

RUGBY. Voi, hyvä tohtori, minä en osaa miekkailla.

CAJUS. Kanalj, otta sinu meekka!

RUGBY. Heretkää! Tässä tulee ihmisiä.

(Isäntä, Höllönen, Laihanen ja Paaso tulevat.)

ISÄNTÄ. Herran rauha, julku-tohtori!

HÖLLÖNEN. Nöyrin palvelijanne, herra tohtori Cajus!^[8]

PAASO. Mitä kuuluu, hyvä herra tohtori!

LAIHANEN. Hyvää huomenta, hyvä herra!

CAJUS. Mite te kaikki, yks, kaks, kolm, neli, teke teell?

ISÄNTÄ. Tulimme näkemään, kuinka sinä miekkaillet, kuinka hyökkäät, kuinka väistät, kuinka olet milloin täällä, milloin tuolla, näkemään kaikki nuo puntot, stoccatot, reversat, distantet, montantet. Onko hän kuollut, minun etiopialaiseni? Onko hän kuollut, minun Francisconi? Haa, sinä pukari! Mitä sanot sinä, Aesculapius? sinä, Galenus? sinä, seljansydän? Onko hän kuollut, minun virtsapukarini? Onko hän kuollut?

CAJUS. *Parbleu!* Se tyhme pappi ole kaike suurema emme, mike ole maa peell; ei neytte hene kasvot.

ISÄNTÄ. Sinä olet kastilialainen,^[15] kuningas Urinal! Kreikan valtakunnan Hektor, sinä vanha poika!

CAJUS. Mine pyyde te todista ett mine on vartto hent kuus, seitseme, kaks, kolm tunti ja hen ei on tule.

HÖLLÖNEN. Hän on valinnut viisaamman osan, herra tohtori: hän on sielun tohtori, ja te olette ruumiin tohtori; jos nyt tappelette, niin iskette kumpainenkin omaa ammattianne vasten partaa. Eikö totta, herra Paaso?

PAASO. Herra Höllönen, olette itse ollut aika tappelupukari, vaikka nyt olette rauhan mies.

HÖLLÖNEN. Hitto olkoon, herra Paaso, vaikka nyt olen vanha ja rauhan mies, niin kutkuttaa vielä sormiani, kun näen paljaan miekan. Vaikka olemmekin rauhatuomareita ja tohtoreita ja kirkonmiehiä, herra Paaso, niin on meissä sentään vielä hitunen nuoruuden suolaa; me olemme vaimosta syntyneet, herra Paaso.

PAASO. Totta, totta, herra Höllönen.

HÖLLÖNEN. Se on niinkuin olla pitää, herra Paaso. — Herra tohtori Cajus, minä olen tänne tullut hakemaan teitä kotiin. Minä olen valan tehnyt rauhatuomari, ja te olette viisas lääkäri, ja sir Hugh on viisas ja suvaitseva sielunpaimen. Teidän täytyy tulla kanssani, herra tohtori.

ISÄNTÄ. Anteeksi, kundi rauhantuomari: — sananen teille, *monsieur* vedenkuurnitsija!

CAJUS. Vedekuurnitsa? Mite se ole?

ISÄNTÄ. Vedenkuurnitsija on meidän kielellä sama kuin urhollinen, sinä pukari.

CAJUS. *Parbleu*, mine ole ykte vedekurnitsa kuin se engelsman. — Se koiranen pappi kanalj! *parbleu*, mine löö hene korva pois.

ISÄNTÄ. Hän sinua kuranssaa hyvänpäiväisesti, sinä pukari!

CAJUS. Kuranssa! Mite se ole?

ISÄNTÄ. Se merkitsee, että hän antaa sinulle hyvitystä.

CAJUS. *Parbleu*, mine takto se nekde, ett hen minu kuranssa; *parbleu*, mine takto se niin.

ISÄNTÄ. Ja minä hänet siihen pakotan, muuten korjatkoon luunsa.

CAJUS. Mine kiite sinu siit.

ISÄNTÄ. Ja vielä muutakin, sinä pukari. — (Hiljaa toisille.) Mutta ensin, te, herra kundi, ja te, herra Paaso ja samalla muotoa te, kavalieri Laihanen, menkää kaupungin kautta Fragmoreen.

PAASO. Sir Hugh on siellä, niinkö?

ISÄNTÄ. On; tutkikaa, millä tuulella hän on; minä tuon tohtorin sinne peltojen poikitse. Onko hyvä näin?

HÖLLÖNEN. Sen me teemme.

PAASO, HÖLLÖNEN ja LAIHANEN. Hyvästi, hyvä herra tohtori!

(Paaso, Höllönen ja Laihanen menevät.)

CAJUS. *Parbleu*, mine löö kooljaks se pappi, hen puhu tuhmeliini poolest miss Anna Paaso tykön.

ISÄNTÄ. Hän joutaa kuolla. Mutta ensin pistä tuppeen hätäisyytesi, vala kylmää vettä sapellesi. Tule kanssani tuosta vainion poikitse Fragmoren kautta; vien sinut eräeseen maataloon, missä neiti Anna Paaso on kestissä; ja missä voit kosia häntä. Osasinko oikein? Onko hyvä näin?

CAJUS. *Parbleu*, mine kiite te; *parbleu*, mine tykke te; mine hankki te hyve kundi, kreivi, ritari, jaarli, aateli, minu patsientti.

ISÄNTÄ. Ja siitä hyvästä minä saatan sinut epäluottoon Anna Paason tykönä. Onko hyvä näin?

CAJUS. *Parbleu*, hyve ole hyve puhe.

ISÄNTÄ. No, tallustakaamme sitte matkaan.

CAJUS. Tule minu kintu päräss, Jack Rugby.

(Menevät.)

KOLMAS NÄYTÖS.

Ensimmäinen kohtaus.

Tasanko Fragmoren lähellä.

(Sir Hugh Evans ja Simppeli tulevat.)

EVANS. Mnää pyydä, hyvä herr Höllöse pikent ja mnuun ystvän, Simppel nimelt, sano, mihe suunta snää ole kurkistan sen herr Cajukse perä, joka kuttu ittes troppotohtoriks?

SIMPPELI. Pittyyän päin, puistoon päin, joka suuntaan, vanhan Windsorin tietä, kaikkia teitä, paitse kaupungin tietä.

EVANS. Mut mnää pyydän kaikel muotto, kato sinnekkinn päi.

SIMPPELI. Kyllä, herra.

(Vetäytyy syrjään.)

EVANS. Siuna ja varjel! Kui mnuun sydämen pamppaile ja sielun on ahdistukses! — Kui mnää olisi iloine, jos hän vaa narraisis! — Kui mnuun mielen o must! — Kyll mnää sen konnan kalloho pläiskä häne troppklasis, ku vaa nii passa. Siuna ja varjel!

(Laulaa.)

Kun purot metsässä lirisee
Ja satskieliset visertelee,
Ma kukkaisvuotehen meille laitan,
Ja tuhansin ruusuja patjaks taitan.
Kun purot —

Jes auttakko! Mnuun teke oikke miel itke.

(Laulaa.)

Ja satakieliset visertelee: —
Juur virtais vieress, Babylon, —
Ja tuhansin ruusuja patjaks taitan.
Kun purot —

SIMPPELI (tulee esiin). Tuolta hän tulee, tuota tietä, herra pastori.

EVANS. Terve tulemast.

(Laulaa.)

Kun purot metsässä lirisee —

Jumal vanhurskait varjelkko! — Millaissi aseit hänel on?

SIMPPELI. Ei mitään aseita, pastori. Tuossa tulee isäntäni, herra Höllönen, ja vielä toinenkin herra Fragmoresta päin, vainion poikki, tuota tietä.

EVANS. Ann tänn mnuun kappan; tai kann sit vaa käsivarrellas.

(Paaso, Höllönen ja Laihanen tulevat.)

HÖLLÖNEN. Kas, herra pastori! Hyvää huomenta, hyvä herra Hugh! Pidätä korttimiestä korteistaan ja kirjamiestä kirjoistaan, niin sanon että teet ihmeitä.

LAIHANEN. Ah, sitä suloista Anna Paasoa!

PAASO. Herran rauha, hyvä herra pastori!

EVANS. Herran armo ja laupeus olkko kaikkein teijän kanss!

HÖLLÖNEN. Mitä! Miekka ja sana! Tutkitteko molempia, herra pastori?

PAASO. Ja vielä niin nuorekas, ihokas vain ja housut yllä, näin kolkossa ja kosteassa ilmassa!

EVANS. Sill' asjal o omat syys ja perustukses.

PAASO. Tulimme tänne tarjoamaan teille palvelustamme, herra pastori.

EVANS. Hyvä vaa. Mitä se olsis?

PAASO. Tuolla noin on suuriarvoinen herra, jota joku varmaankin on loukannut ja joka siitä on niin äkeässä riidassa oman arvonsa ja mielenmalttinsa kanssa, kuin suinkin saattaa ajatella.

HÖLLÖNEN. Olen elänyt neljä kertaa kaksikymmentä vuotta ja vähän päälle, vaan en ikänäni ole kuullut niin korkeasäätöisen, arvokkaan ja oppineen miehen joutuvaan niin pois suunniltaan.

EVANS. Kuka se o?

PAASO. Arvaan että tunnente hänet: herra tohtori Cajus, se kuuluisa ranskalainen lääkäri.

EVANS. Rist ja tuska! Yht hyvi te voisisitt mull puhu kaoraliemest.

PAASO. Kuinka niin?

EVANS. Hänel ei oi enemppä tietto Hibbokratuksest ja Galenuksest, kui — ja sitä pait hän on konn, nii pelkur konn, kui te koskan voisisitt pyyttä tull tuntema.

PAASO. Lyön vetoa, että tämä on se mies, jonka oli määrä hänen kanssaan taistella.

HÖLLÖNEN. Siltä näyttää aseista päättäen. Pitäkää heidät erillään; — tässä tulee tohtori Cajus.

(Isäntä, Cajus ja Rugby tulevat.)

PAASO. Kas niin, herra pastori, antakaa miekan olla tupessa.

HÖLLÖNEN. Samoin te, hyvä herra tohtori.

ISÄNTÄ. Riisukaa heiltä aseet; soittakoot suutaan; pitäkööt nahkansa ehjänä ja rääkätkööt äidinkieltämme.

CAJUS. Anna, mine puhu yks sana teide korva kanss: miks te ei tule, kun mine varto?

EVANS. Älkkästäs kiivastuko; aikanas kutaki.

CAJUS. *Parbleu*, te ole pelkuri, aasi, apina.

EVANS. Älkkäm täsä ny sentä ruvekko mutte ihmiste pitaakeliks, mnää pyydän kaikkes ystävydes, ja mnää tahdo teil anta hyvityst taval tai toisel. — Mnää nakka kaikk teijä trop-potut teit vast plässi, kun te lyött laimi välipuhet ja sopimukset.

CAJUS. *Diable!* — Jack Rugby, — isende *de la jarretière*, — eikö mine on hente varto lööde hente kooljaks? Eikö mine on ole tess, meeretty plässi peell?

EVANS. Nii tott ku mnuul o kristityn sielu, nii, näettä, tämä täsä ei ol se määrätty plassi. Mnää vedä tuomriks Sukkanaoha isännä.

ISÄNTÄ. Hiljaa, sanon minä, Gallia ja Wallia, Ranskan mies ja Walesin mies, sielun tohtori ja ruumiin tohtori!

CAJUS. Se ole hyve, — *excellent!*

ISÄNTÄ. Vait, sanon minä, nyt puhuu Sukkanauhan isäntä. Olenko minä politikku? Olenko minä mikään sutkapää? Olenko minä mikään Machiavelli? Pitääkö minun mistata tohtorini? Ei maakaan? Hän tuo mulle tipat ja kipat. Pitääkö minun mistata pastorini? pappini? oma sir Hughini? Ei maakaan! Hän tuo mulle sananlaskut ja lystit kaskut. — Tänne kätesi, sinä maahinen; noin! Tänne kätesi, sinä taivahinen; noin! — Te tieteen vesat, olen pettänyt teitä kumpaakin; olen haastanut teidät väärin paikkoihin; sydämmenne on uljas, nahkanne on eheä, ja sektikeitos olkoon kaiken päätös. — Kas niin, ottakaa heiltä miekat säilyyn. — Tule kanssani, sinä rauhan lapsi, tule, tule!

HÖLLÖNEN. Hupsu koko isäntä, totta totisesti! — Tulkaa, hyvät herrat, tulkaa.

LAIHANEN. Ah, sitä suloista Anna Paasoa!

(Höllönen, Laihanen, Paaso ja Isäntä menevät.)

CAJUS. Ah! Ymmertekö mine teme? He eikö teke meiste *sot*? Ah, ah!

EVANS. Hyv on; hän o tehn meist pitaakelit: Mut mnää pyydä et ollaisis ystävät ja lyödäisis meijä aivot yhte ja kostetaisis toll rupisel kapiketul, toll Sukkanaoha isänäl.

CAJUS. *Parbleu*, minu koko sydemeste. Hen lupasi viede minu misse ole se miss Anna Paaso; *parbleu*, hän minu petti kaupa peel.

EVANS. Hyv on; kyll mnää häne kallos pehmitä. — Tulkka poies ny.

(Menevät.)

Toinen kohta.

Katu Windsorissa.

(Rouva Paaso ja Roopetti tulevat.)

R. PAASO. No, alappas astua, pikku teikari; olet aina ollut takamiehenä, mutta nyt olet edeskäypä. Mikä on haus Kempaa, ohjata minun silmiäni, tai silmätä herrasi kantapäitä?

ROOPETTI. Totta maarin ennemmin kuljen teidän edellänne miehenä kuin hänen perässään kääpiönä.

R. PAASO. Oo, oletpa pikku mielistelijä! Näen jo että sinusta tulee hovimies.

(Virta tulee.)

VIRTA. Kas vain, rouva Paaso! Minne matka?

R. PAASO. Olin menossa rouvaanne katsomaan. Onko hän kotona?

VIRTA. On, ja seuran puutteesta niin ikävissään, että tuskin pysyy koossa. Jos miehennä olisivat kuolleet, niin luulen että menisitte naimisiin te molemmat.

R. PAASO. Se on tiettyä, — kahden toisen miehen kanssa.

VIRTA. Mistä olette tuon sievän viirikukon saanut?

R. PAASO. En muista nyt taas mikä lempo hän on nimeltään se, joka sen miehelleni antoi. — Mikä se taas on sinun ritarisi nimi, poikaseni?

ROOPETTI. Sir John Falstaff.

VIRTA. Sir John Falstaff!

R. PAASO. Niin, sama mies; en koskaan muista hänen nimeään. — Ne ovat niin hyviä ystäviä, minun hyvä mieheni ja hän! Onko todellakin rouvanne kotona?

VIRTA. Ihan varmaan.

R. PAASO. Suokaa anteeksi, herra Virta: kuolen ikävään, jos en saa häntä nähdä.

(Rouva Paaso ja Roopetti menevät.)

VIRTA. Eikö sillä Paasolla ole aivoja? Eikö silmiä? Eikö järkeä? Varmaankin ne kaikki nukkuvat; hän ei ymmärrä niitä käyttä. Tuo poika se lennättää kirjeen kaksikymmentä peninkulmaa yhtä helposti kuin kanuuna ampuu pilkkaan kaksikymmentä tusinaa kertaa. Hän itse auttaa vaimonsa lemmenseikkailuja, antaa hänen hullutuksilleen liikkumavaraa ja vauhtia; ja nyt se naikko on menossa minun vaimoni tykö, ja Falstaffin poika hänen kanssaan. Tuon rajuilman kuulee jo tuulen vinkunasta. — Ja Falstaffin poika hänen kanssaan! — Kauniita juonia! Ne on jo valmiiksi haudottu, ja kapinoivat vaimomme jakavat kirouksen keskenään. Mutta malta! Kyllä sen miehen vielä paulaan kierrän; ja sittenkös minä vaimoani räökkään, riistan siveyden lainahunnun sen tekopyhän rouva Paason kasvoilta, ja julki julistan että Paaso itse on suruton ja luuloton Actaeon; ja näille reippaille toimilleni kaikki naapurini huutavat: hyvä! (Kello lyö.) Kello antaa merkin, ja varmuuteni käskee minua etsimään; sieltä minä sen Falstaffin löydän. Tästä minua pikemmin kiitetään kuin nauretaan; sillä että Falstaff on siellä, se on niin varma, kuin maa on vahva. Minä menen nyt.

(Paaso, Höllönen, Laihanen, Isäntä, Sir Hugh Evans,
Cajus ja Rugby tulevat.)

KAIKKI. Terve, herra Virta.

VIRTA. No, totta totisesti, siinäpä koko liuta! — Minulla on pienet lystit kodissani, ja pyydän että kaikki tulette luokseni.

HÖLLÖNEN. Minun täytyy kieltäytyä, herra Virta.

LAIHANEN. Niin ikään minun, herra Virta. Me olemme luvanneet syödä päivällistä neiti Annan kanssa, ja minä en syö sanaani, vaikka saisin rahaa jos kuinka paljon.

HÖLLÖNEN. Olemme jo kauan havitelleet naimiskauppaa Anna Paason ja orpanani Laihasen välillä, ja tänään on määrä saada vastaus.

LAIHANEN. Toivon saavani teidän suostumuksenne, isä Paaso.

PAASO. Sen saatte, herra Laihanen; olen täydellisesti teidän puolellanne; mutta vaimoni, herra tohtori, pitää kokonaan teidän puoltanne.

CAJUS. Eh, *parbleu!* ja tyttö minu rakasta; minu huushollerska Reipas sano minu se.

ISÄNTÄ. Mitä sanotte nuoresta herra Fentonista? Hän hyppii, hän tanssii, hänellä on nuoren silmät, hän kirjoittaa runoja, hän puhuu juhlapäivä-kieltä, hän hajahtaa kuin huhti- ja toukokuu; hän sen ottaa, hän sen ottaa! hän on onnipoika, hän sen ottaa.

PAASO. Ei minun suostumuksellani, sen voin taata. Sillä nuorella herralla ei ole niin mitään; hän on ollut sen hurjan prinssin^[16] ja Poinsin toveri; hän on liian ylhäinen meille; hän tietää liian paljon. Ei, hän ei saa onneensa solmuakaan sitoa minun varallisuuteni sormella; jos hän tytön tahtoo, niin ottakoon hänet semmoisenaan; minun varani noudattavat minun tahtoani, ja minun tahtoni ei kulje sitä tietä.

VIRTA. Pyydän oikein hartaasti, tulkaa edes jotkut teistä luokseni päivälliselle; paitse ruokaa saatte huvitustakin: näytän teille kumman otuksen. — Herra tohtori, teidän täytyy tulla, — teidän myös, herra Paaso — ja teidän, herra pastori.

HÖLLÖNEN. No, hyvästi sitten; sitä paremmin me voimme naimiskauppoja hieroa herra Paason tykönä.

(Höllönen ja Laihanen menevät.)

CAJUS. Menne sine koti, Jack Rugby; mine tule koht.

(Rugby menee.)

ISÄNTÄ. Hyvästi, poika-muruset; minä menen nyt kelpo ritarini Falstaffin tykö, ja siellä juomme pillitämme piipallisen kanariaa.

VIRTA (syrjään). Mutta ensin minä panen sen kanaljan piipattamaan oman pillini mukaan. — Tuletteko, hyvät herrat?

(Menevät.)

Kolmas kohta.

Huone Virran asunnossa.
(Rouva Virta ja rouva Paaso tulevat.)

R. VIRTA. Jussi, hoi! Roope, hoi!

R. PAASO. Pian, pian! Onko pesukoppa —

R. VIRTA. Kaikki valmista. — Roope, sinä, etkö kuule?

(Palvelijat tuovat kopan.)

R. PAASO. Joutuun, joutuun!

R. VIRTA. Pankaa se tähän.

K. PAASO. Määrätkää heille tehtävänsä; sukkelat toimet!

R. VIRTA. Niin, niinkuin sanoin teille, Jussi ja Roope, olkaa valmiina prännissä tässä lähellä; ja heti kun teitä huudan, niin tulkaa paikalla sisään ja ottakaa — viipymättä ja tuumimatta — tämä koppa olallenne; ja kun se on tehty, niin laputatte kiiruusti sen kanssa pois ja viette sen valkaisupaikalle tuonne Datchet-niitylle ja tyhjennätte sen siihen mutaiseen ojaan, joka on aivan Thamesin vieressä.

R. PAASO. Muistatteko nyt vain kaikki?

R. VIRTA. Olen heille sen selittänyt kerran toisensa perään; he eivät lisätietoja kaipaa. — Menkää nyt, ja tulkaa, kun teitä kutsutaan.

(Palvelijat menevät.)

R. PAASO. Tuossahan tulee pikku Roopetti.

(Roopetti tulee.)

R. VIRTA. No, pikku peukaloiseni, mitä uutisia tuot sinä?

ROOPETTI. Herrani, sir John, on tullut sisään takaportin kautta ja pyytää päästä puheillenne.

R. PAASO. Sinä pikku viettelintu, oletko sinä vain luotettava?

ROOPETTI. Olen, sen vannon. Herrani ei tiedä että te olette täällä, ja hän on uhannut syöstä minut iankaikkiseen vapauteen, jos puhun tästä teille; hän vannoo, että silloin hän ajaa minut pois.

R. PAASO. Sinä olet kiltti poika; tämä sinun vaitiolosi tulee räätäliksesi ja tekee sinulle uuden nutun ja housut. — Minä menen nyt piiloon.

R. VIRTÄ. Tehkää se. — Mene ja sano herrallesi, että olen yksin. (Roopetti menee.) — Rouva Paaso, muistattehan tehtävänne?

R. PAASO. Olkaa huoletta; jos en osaani oikein näyttää, niin saatte minulle viheltää.

(Menee.)

R. VIRTÄ. Kas niin! Nyt me häntä tunnustelemme, tuota epäterveellistä kosteutta, tuota muodotonta vesikurpitsaa; opetamme häntä erottamaan kyyhkysen variksesta.

(Falstaff tulee.)

FALSTAFF. "Joko sinut sain, sinä taivahinen hohtokivi?" Haa! Nyt tahdon kuolla, nyt olen elänyt kylliksi; tämä on kunnianhimoni huippu. Oi, mikä autuaallinen hetki.

R. VIRTÄ. Oo, rakas sir John!

FALSTAFF. Rouva Virta, en osaa imarrella, en osaa laverrella, rouva Virta. Minulla on vain yksi syntinen toivomus: ah, jos miehesi olisi haudassa! Parahimmalle loordille sanon vasten partaa, että silloin tekisin sinut ladykseni.

R. VIRTÄ. Minäkö teidän ladyne, sir John? Ah, minusta tulisi surkea lady!

FALSTAFF. Ranskan hovi näyttäköön minulle toista samanlaista! Näen jo, kuinka silmäsi kilpailisi timantin kanssa; sinulla on se oikea kulmakarvain kaunis kaarevuus, johon niin hyvin soveltuu siipihuntu tai sankarihiippa tai jokin päänkoristus à la Venetienne.

R. VIRTÄ. Tavallinen päähuivi vain, herra John; minun kulmilleni ei sovellu mikään muu, eikä sekään oikein hyvin.

FALSTAFF. Jumaliste, julmuri olet, kun tuommoista puhut! Sinusta tulisi täydellinen hovinainen, ja jalkasi varma astunta antaisi puolipyöreässä pönkkähameessa käynnillesi erinomaisen joustavuuden. Näen hyvin mitä sinusta tulisi, jos Onnetar ei olisi vihamiehesi; Luonnotar on ystäväsi; kas niin, sitä sinä et voi salata.

R. VIRTÄ. Uskokaa, minussa ei ole mitään tuosta kaikesta.

FALSTAFF. Mikä minut sai sinua rakastamaan? Opi siitä uskomaan, että sinussa on jotakin erinomaista. Näetkös, minä en voi imarrella, en sanoa, että olet sitä tai sitä, niinkuin nuo sopertavat orapihlajannuput, jotka kulkevat naisina miesten vaatteissa ja lemuavat niinkuin rohdoskaupat yrttien keruuajana; minä sitä en voi; mutta sinua minä rakastan, en ketään muuta kuin sinua, ja sinä sen ansaitset.

R. VIRTÄ. Älkää minua pettäkö, hyvä herra; pelkään että rakastatte rouva Paaso.

FALSTAFF. Voisit yhtä hyvin sanoa, että rakastan kulkea kilstupateitä, joka minulle on yhtä vastenmielistä kuin kalkkiuunin savu.

R. VIRTÄ. No, taivas tietää, kuinka suuresti teitä rakastan, ja kerran saatte sen vielä kokea.

FALSTAFF. Pysy yhä siinä mielessä; minä koetan sen ansaita.

R. VIRTÄ. Ah, minun täytyy sanoa, että sen te jo ansaitsette; muuten en voisi siinä mielessä pysyä.

ROOPETTI (ulkoa). Rouva Virta, rouva Virta, täällä on rouva Paaso oven takana ja uhkuu ja puhkuu ja on hurjan näköinen ja tahtoo heti teitä puhutella.

FALSTAFF. Hän ei saa minua nähdä; menen piiloon tuonne seinä verhon taa.

R. VIRTÄ. Niin oikein, menkää; hän se on oikea kielikello.

(Falstaff piiloutuu.)

(Rouva Paaso ja Roopetti palajavat.)

No, mikä nyt on? Mikä hätänä?

R. PAASO. Oi, rouva Virta, mitä olette tehnyt? Olette häväisty, olette hukassa, olette ijankaikkisesti kadotettu!

R. VIRTÄ. Mikä asiana, hyvä rouva Paaso?

R. PAASO. Voi teitä, rouva Virta! Niin kunnan mies teillä on puolisona, ja annatte hänelle syytä epäluuloon!

R. VIRTÄ. Mitä syytä epäluuloon!

R. PAASO. Mitäkö syytä epäluuloon? — Hyi, hävetkää! Kuinka olen teistä erehtynyt!

R. VIRTÄ. Mutta, hyvänen aika, mikä asiana?

R. PAASO. Miehenne on tulossa tänne, hyvä rouva, ja kaikki Windsorin oikeudenpalvelijat hänen kanssaan, etsimään erästä herraa, joka, niinkuin hän sanoo, nyt on teidän suostumuksellanne tässä talossa ja ilkeällä tavalla hyväkseen käyttää hänen poissaoloaan. Te olette hukassa.

R. VIRTÄ (hiljaa). Puhukaa kovemmin! (Ääneen.) Hyvä jumala, eihän toki!

R. PAASO. Suokoon taivas, ettei niin ole, ja ettei teillä ole semmoista miestä täällä; mutta vallan vissi on, että miehenne on tänne tulossa, puoli Windsoria jäljissään, semmoista miestä etsimään; tulin edeltäpäin siitä teille ilmoittamaan. Jos tiedätte olevanne puhdas, niin olen siitä iloissani; mutta jos teillä on täällä ystävä, niin laittakaa hänet pois. Älkää siinä ällistelkö! Malttakaa mielenne, puolustakaa mainettanne, tai sanokaa hyvälle päivillenne ikuiset jäähyväiset.

R. VIRTÄ. Mitä pitää minun tehdä? — Täällä on todellakin eräs herra, hyvä ystäväni, enkä sure niin paljon omaa häpeääni kuin hänen vaaraansa. Antaisin mielelläni tuhat puntaa, jos saisin hänet pois talosta.

R. PAASO. Hyi, noita puheitanne! "Antaisin mielelläni" ja "antaisin mielelläni"! Miehenne on täällä tuossa paikassa; miettikää miten saatte hänet täältä pois; talossanne ette voi häntä piilottaa. — Oi, kuinka olette minua pettänyt! — Kas, tuossahan on koppa; jos hän vain on säällistä kokoa, niin voi hän kömpiä tuohon, ja sitte heitätte likaisia vaatteita päälle, niinkuin kaikki olisi menossa pyykkiin; taikka, koska nyt on valkaisuaika, niin antakaa kahden renkinne kantaa hänet Datchet-niitylle.

R. VIRTÄ. Hän on liian paksu; ei mahdu hän tuohon. Mitä pitää tehdä?

(Falstaff tulee esiin.)

FALSTAFF. Saanko koittaa? Saanko koittaa? Oi, saanko koittaa? Tuohon tahdon, tuohon tahdon! Seuratkaa ystäväanne neuvoa; tuohon tahdon!

R. PAASO. Mitä? sir John Falstaff! Entä kirjeenne, ritari?

FALSTAFF (syrjään rouva Paasolle). Rakastan sinua; auta minut pois täältä; anna että kömmin tuohon; en enää koskaan —

(Kömpii koppaan; he peittävät hänet likaisilla liinavaatteilla.)

R. PAASO.

Auta, poika, peittämään herraasi! — Kutsukaa renkinne tänne, rouva Virta! — Te, uskoton ritari!

R. VIRTÄ.

Hoi, Jussi! Roope! Jussi, hoi!

(Roopetti menee.)

(Palvelijat palajavat.)

Ottakaa nuo vaatteet tuosta, joutuun! Missä on kantotanko? Voi, teitä nahjuksia! Viekää ne pyykkärille Datchet-niitylle; joutuun, no!

(Virta, Paaso, Cajus ja sir Hugh Evans tulevat.)

VIRTÄ. Tehkää hyvin, astukaa sisään; jos syyttää epäilen, niin pilkatkaa minua, naurakaa vasten partaa; muuta en ansaitse. — Mitä tuo? Mihinkä sitä viette?

PALVELIJA. Pyykkärille tietysti.

R. VIRTÄ. Mitä sinun siihen tulee, mihin he sen vievät? Joko pukki rupee kaalimaan vartijaksi?

VIRTÄ. Pukki, pukki, pukki? Niin kyllä, pukki, pukki niin, sen takaan, ja kiimainen lisäksi; saadaanpa nähdä. (Palvelijat menevät koppineen.) Hyvät herrat, näin unta viime yönä; kerron teille sen unen. Kas tässä, tässä, tässä ovat avaimeni: menkää ylishuoneisiin, hakekaa, urkkikaa, nuuskikaa; vannon että löydämme ketun pesästä. — Ensin suljen tämän tien: — kas niin, nyt ajamme sen loukostaan.

PAASO. Tyyntykää, hyvä herra Virta; tällä te vain itseänne vahingoitate.

VIRTÄ. Aivan niin, herra Paaso. — Tulkaa, hyvät herrat, kohta saatte nähdä lystit; seurakaa minua, hyvät herrat.

(Menee.)

EVANS. Nämä ova todest kummalissi humörej ja mustasukkasuksi.

CAJUS. *Parbleu*, teme ei on *façon de France*; Franska ei mustasukka.

PAASO. No, mennään, hyvät herrat, niin saamme nähdä, miten tämä urkinta päättyy.

(Paaso, Cajus ja Evans menevät.)

R. PAASO. Tämähän on kaksinkerroin oiva pila!

R. VIRTÄ. En tiedä mikä enemmän minua huvittaa, sekö, että mieheni, vai sekö, että sir John on petetty?

R. PAASO. Kuinka hänessä mahtoikaan sydän pamppailla, kun miehenne kysyi, mitä kopassa oli!

R. VIRTÄ. Varon melkein, että hän on pesun tarpeessa; ja näin tuo heittokylpy tekee hänelle vain hyvää.

R. PAASO. Hirteen joutaisi koko irstas konna! Soisin että kaikki samansorttiset joutuisivat samanlaiseen kiipeeliin.

R. VIRTÄ. Varmaankin on miehelläni joku erityinen syy epäillä että Falstaff on täällä; en ole koskaan nähnyt häntä niin riivatun mustasukkaisena kuin nyt.

R. PAASO. Minäpä keksin juonen, millä siitä päästään selville; meidän täytyy tehdä uudet kepposet Falstaffille, hänen irstaustautinsa tuskin tästä lääkkeestä paranee.

R. VIRTA. Mitä, jos lähettäisimme tuon vanhan hupsun, tuon rouva Reippaan, hänen tykönsä pyytämään anteeksi veteenheittoa, ja antaisimme hänelle uutta toivoa, jotta saisimme häntä uudelleen rangaista?

R. PAASO. Tehdään se; kutsumme hänet tulemaan tänne huomenaamulla kello kahdeksan saamaan vahingonkorvausta.

(Virta, Paaso, Cajus ja Evans palajavat.)

VIRTA.

En löydä häntä mistään; se konna ehkä vain kerskaili sillä, mitä ei saanut.

R. PAASO.

Kuulitteko tuota?

R. VIRTA.

Kyllä, kyllä; hiljaa vain! — Te kohtelette minua kauniisti, herra Virta, eikö totta?

VIRTA.

Niin kyllä teen.

R. VIRTA.

Taivas tehkөөn teidät paremmaksi, kuin mitä ajatuksenne ovat.

VIRTA.

Aamen!

R. PAASO.

Te tällä itseänne sanomattomasti vahingoitatte, herra Virta.

VIRTA.

No niin, itse sen kärsin.

EVANS.

Jos siel on yhtäkä ristsieiu talos ja huoneis ja arkuis ja kaapeis, niin taivas mnuul mnuun syntin antteks antakko viimeisen tuomiopäivän.

CAJUS.

Parbleu, ei mine möös, ei sielle on ykte ristsielu.

PAASO.

Hyi, hyi, herra Virta! Ettekö häpeä? Mikä henki, mikä saatana on päähänne pannut tällaiset luulot? Minä en tuota mielenhouraustanne omakseni tahtois, vaikka saisin Windsorin linnan kaikki aarteet.

VIRTA.

Sehän on se minun vikani, herra Paaso; itseäni se vaivaa.

EVANS.

Paha omatunt teit vaeva; teijä rouvan on niin kunnjaline vaim, etei toist voi löytä viidest tuhanest ja viel viidest sadast.

CAJUS.

Parbleu, mine näke ett se ole kunialinen vaimo.

VIRTA.

No niin; lupasin teille päivälliset, — Tulkaa pois puistoon kävelemään. Pyydän, antakaa minulle anteeksi; toiste kerron teille syyn tähän menettelyyni. — Tule, eukko; — tulkaa, rouva Paaso; antakaa minulle anteeksi, sydämmestäni pyydän, antakaa minulle anteeksi.

PAASO.

Menkäämme, hyvät herrat; mutta kyllä hän vielä nauruksi tulee, uskokaa pois. Pyydän teitä kaikkia huomenaamuksi luokseni suurukselle; sitten mennään yhdessä linnustamaan; minulla on sievä viidakkohaukka. Lupaatteko?

VIRTA.

Sama se.

EVANS.

Missä on yks, siel ole mnää toine.

CAJUS.

Miss ole yks tai kaks, seell on mine kolmas.

VIRTA.

Pyydän, herra Paaso, tulkaa.

EVANS.

Mut mnää pyydä, muistakka huomen sit krouvar-isänttä, sit rupist roisto.

CAJUS.

Se ole hyve; *parbleu*, koko minu sydemest.

EVANS.

Se rupine roist! Sill on ne juones ja ilvees.

(Menevät.)

Neljäs kohtaus.

Huone Paason asunnossa.

(Fenton ja Anna Paaso tulevat.)

FENTON.

Isäsi suosiot' en voita, Anni;
Siis älä hänen luokseen mua neuvo.

ANNA.

Oi! Mitä siis?

FENTON.

Sa ole oma itses.

Sukua hänest' olen liian suurta,
Ja hoikaks käyneen kukkaroni muka
Lihoiittaa tahdon hänen aarteillaan;
Ja panee vielä muita esteit' eteen, —
Nuo humut entiset ja hurjat seurat,
Ja sanoo, etten mitenkään sua saata
Muun vuoksi rakastaa kuin kullan tähden.

ANNA.

Kenties hän onkin oikeassa.

FENTON.

Ei,

Niin totta kuin mua taivas auttakoon!
Vaikk' olikin — sen myönnän — isäs rikkaus
Ens aihe miksi sua kosin, Anna,
Niin heti näin, ett' arvos suuremp' oli
Kuin täydet kukkarot ja kultataakat;
Ja tuota aarretta, sua itseäsi,
Vain halaan.

ANNA.

Vielä sentään pyrkikää

Isäni suosiin päästä, rakas Fenton.
Jos aika suotuisa ja pyyntö nöyrä
Ei siihen auta, silloin — tulkaa syrjään.

(Jatkavat keskusteluaan syrjässä.)

(Höllönen, Laihanen ja rouva Reipas tulevat.)

HÖLLÖNEN. Katkaiskaa heidän keskustelunsa, rouva Reipas; lankoni puhukoon itse puolestaan.

LAIHANEN. Täytyy koettaa, hitto olkoon, menköön sitte syteen tai saveen.

HÖLLÖNEN. Älä vain anna itseäsi säikäyttää.

LAIHANEN. Ei, hän ei minua säikäytä, siitä ei vaaraa, — kunhan en vain pelkäisi.

R. REIPAS. Kuulkaas, neiti; herra Laihanen tahtois sanoa teille pari sanaa.

ANNA.

Ma tulen. — (Fentonille.) Tuon on isä valinnut.
Oo, kolmesataa puntaa vuoteensa
Somiksi tekee rumimmatkin virheet!

R. REIPAS. Ja kuinka voi se hyvä herra Fenton? Sallitteko minun sanoa pari sanaa?

HÖLLÖNEN. Hän tulee; iske kiinni, lanko. Ah, poika, sulla oli isä!

LAIHANEN. Mulla oli isä, neiti Anna; setäni tässä voi hänestä kertoa monta hauskaa ilvettä. Kertokaapas, setä, neiti Annalle tuo ilve, kun isäni kerran varasti kanakopista kaksi hanhea, kertokaapas.

HÖLLÖNEN. Neiti Anna, lankoni rakastaa teitä.

LAIHANEN. Niin kyllä, yhtä paljon kuin rakastan mitään naista Glostershiressä.

HÖLLÖNEN. Hän tulee teitä pitämään kuin aatelisnaista.

LAIHANEN. Niin, sen teen; siinä ei piisaa pipit eikä papit, jos ovat esquiren arvoa alemmat.

HÖLLÖNEN. Hän antaa teille sataviisikymmentä puntaa elinkorkoa.

ANNA. Hyvä herra Höllönen, antakaa hänen puhua itse puolestaan.

HÖLLÖNEN. Kiitos, suuri kiitos teille siitä; kiitos siitä hyvästä lohdutuksesta. Hän kutsuu sinua, lanko; jätän nyt teidät.

ANNA. No, herra Laihanen?

LAIHANEN. No, hyvä neiti Anna?

ANNA. Mikä on viimeinen tahtonne?

LAIHANEN. Viimeinen tahtoni! Tuhat tulimmaista, sepä somaa pilaa, totta totisesti! En ole, Jumalan kiitos, vielä testamenttiani tehnyt; en ole niin kitulias olento, Jumalalle ylistys.

ANNA. Tarkoitin kysyä, herra Laihanen, mitä te minusta viimeinkin tahdotte?

LAIHANEN. Totisesti, omasta puolestani, hyvin vähän teistä tahdon, tai en mitään. Isäni ja setäni ovat tämän alkuunpanneet; jos se onnistuu, niin olkoon menneeksi, jos ei, niin onni sille, kelle onni tulee. He voivat teille sanoa, miten asian laita on, paremmin kuin minä. Kysykää isältänne, tuossa hän tulee.

(Herra Paaso ja rouva Paaso tulevat.)

PAASO.

No, herra Laihanen? — Hänt', Anni, lemmi. —

Haa, mitä? Mitä tekee Fenton täällä?

Nuo käynnit ainaiset on mulle loukkaus;

Sanoihan: pois jo luvattu on Anna.

FENTON.

No, älkää kiivastuko, herra Paaso.

R. PAASO.

Tytöstä, herra Fenton, luopukaa.

PAASO.

Ei teille vaimoks sovi hän.

FENTON.

Mua kuulkaa.

PAASO.

Ei, hyvä Fenton. — Herra Höllönen,

Ja vävy Laihanen, pois tulkaa sisään. —

Mua kärkekyytenne loukkaa, herra Fenton.

(Paaso, Höllönen ja Laihanen menevät.)

R. REIPAS.

Puhukaa rouvan kanssa.

FENTON.

Hyvä rouva,

Näin vilpittömästi kun tytärtänne

Ma rakastan, niin nuhteitten ja kiellon

Ja tapain uhallakin lemmen lippu

Mun nostaa täytyy ilmaan eikä väistä;

Te mulle suokaa suostumuksenne.

ANNA.

Älä, äiti, tuolle narrille mua naita.

R. PAASO.

En aiokaan, paremman tiedän miehen.

R. REIPAS.

Niin, herra tohtorin, mun herrani.

ANNA.

Haudatkaa ennen minut kaulaa myöten^[17]

Ja keilasilla pääni murskatkaa.

R. PAASO.

Huoletta vain! — En tahdo, Fenton, olla
En vihamiehenne enk' ystävänne.
Tytöltä kysyn, mitä pitää teistä,
Ja mikä mieli hällä, se myös mulla.
Hyvästi siksi! Sisään hänen täytyy
Nyt mennä, muuten isä häneen suuttuu.

(Rouva Paaso ja Anna menevät.)

R. REIPAS. Tää on minun työtäni, tää. — Mitä, sanoin minä, heitättekö pois lapsenne hupsulle, ja rohtoherralle! Herra Fenton, se on vasta jotakin. — Tää on minun työtäni.

FENTON.

Sua kiitän. Pyydän, tänään Annille
Tää sormus anna. Tuossa vaivastasi.

(Menee.)

R. REIPAS. No, taivas sinua siunatkoon! Hellä sydän hänellä on; nainen voisi juosta tuleen ja veteen noin hellän sydämen tähden. Mutta soisin sentään että herrani saisi neiti Annan, tai että herra Laihanen hänet saisi, tai, totta jumalauta, että herra Fenton hänet saisi. Teen kaikkien kolmen hyväksi minkä voin, sillä olen sen luvannut ja sanassani tahdon pysyä; mutta eritotenkin herra Fentonin hyväksi. No niin, onhan minulla toinenkin asia, sir John Falstaffille molemmilta rouviltani; voi mua pöllöä, kun näin kuhnaillen!

(Menee.)

Viides kohtaus.

Huone Sukkanauha-ravintolassa.
(Falstaff ja Bardolph tulevat.)

FALSTAFF. Bardolph, sinä!

BARDOLPH. Tässä olen, herra.

FALSTAFF. Tuo kortteli sektiä; pane paahdettua leipää sekaan. (Bardolph menee.) Pitikö minun vielä sekin nähdä, että minua kannetaan pyykkikopassa kuin ränntykasaa lahtarista ja viskataan Thamesiin? No, jos vielä toisen kerran annan näin ilveillä kanssani, niin saavatpa ottaa aivot päästäni ja paistaa voissa ja antaa ne koiralle uudenvuodenlahjaksi. Ne verkaisen pojat suistivat minut jokeen yhtä armottomasti kuin jos olisivat upottaneet sokeita nartun pentuja, viisitoista kappaletta samaa poikuetta; ja ruumiistani voitte jo päättää, että minulta se painuminen käy jotenkin sukkelaasti; vaikka olisi pohjaan ollut yhtä pitkältä kuin helvettiin, niin alaspäin vain piti. Olisin uponnut, jos ei ranta olisi ollut laito ja särkkäinen; ja sitä kuolintapaa minä kammoan; sillä se vesi se turvottaa ihmisen; ja mikä olisi minusta tullut, jos minä olisin turvonnut! Muumiavuori siitä olisi tullut.

(Bardolph tuo viiniä.)

BARDOLPH. Täällä on rouva Reipas, joka tahtoo teitä puhutella, herra.

FALSTAFF. Annahan kun ensin kaadan hiukan sektiä tuohon Thamesin veteen; mahani on niin kylmä, kuin jos olisin niellyt lumipalloja rohtopapujen asemasta jäähdyttääkseni munaskuitani. — Kutsu hänet sisään.

BARDOLPH. Tulkaa sisään, nainen.

(Rouva Reipas tulee.)

R. REIPAS. Teidän luvallanne, — pyydän anteeksi! Jumal antakoon hyvää huomenta teidän armollenne!

FALSTAFF. Ota pois nämä pikarilasit; laita mulle sektiä oikein kunnon kipollinen.

BARDOLPH. Munienko kanssa?

FALSTAFF. Puhdasta ja sekoittamatonta; minä en tahdo kanansiementä juomaani. (Bardolph menee.) No, mitä nyt?

R. REIPAS. Ah, hyvä herra, tulen teidän armonne tykö rouva Virran asialla.

FALSTAFF. Rouva Virran? Minä olen saanut virrasta tarpeekseni; heittivät minut virtaan; minulla on maha täynnä virtaa.

R. REIPAS. Hyväinen aika! Siihen ei se polo raukka mitään voinut; hän on siitä oikein suuttunut palvelijoilleen; he käsittivät väärin viittauksen.

FALSTAFF. Niin minäkin tein, kun luotin typerän naisen lupauksiin.

R. REIPAS. Niin, hän nyt sitä itkee ja päivittelee, niin että sydäntänne vihloisi, jos sen näkisitte. Hänen miehensä menee tänä aamuna linnustamaan; rouva pyytää että vielä kerran tulisitte hänen luokseen kello kahdeksan ja yhdeksän välillä. Minun pitäisi joutuun viedä hänelle vastaus; hän kyllä antaa teille hyvitystä, sen minä takaan.

FALSTAFF. Hyvä; minä tulen; sano se hänelle; käske häntä miettimään millainen on ihminen, muistakoon omaa heikkouttaan ja arvostelkoon sitte minun ansioitani.

R. REIPAS. Kyllä sen hänelle sanon.

FALSTAFF. Tee se. Yhdeksän ja kymmenen välillä, niinkö?

R. REIPAS. Kahdeksan ja yhdeksän, teidän armonne.

FALSTAFF. Hyvä, mene nyt; kyllä tulen.

R. REIPAS. Herran rauhaan, armollinen herra!

(Menee.)

FALSTAFF. Kumma, ettei herra Ojasta jo kuulu; hän lähetti sanan, että olisin kotona. Pidän paljon hänen rahoistaan. Kah, tuossa hän jo tuleeekin.

(Virta tulee.)

VIRTA. Herran rauha, herra John!

FALSTAFF. No, herra Ojanen? Tulitte kai tiedustelemaan, mitä on tapahtunut minun ja rouva Virran välillä?

VIRTA. No niin, sehän se on asiani, sir John.

FALSTAFF. Herra Ojanen, en tahdo teiltä mitään salata; olin hänen tykönään sovitulla hetkellä.

VIRTA. Ja kuinka onnistui?

FALSTAFF. Sangen onnettomanlaisesti, herra Ojanen.

VIRTA. Kuinka niin? Oliko hän muuttanut mieltä?

FALSTAFF. Ei, herra Ojanen; mutta tuo mulkoileva sarvipää, hänen miehensä, herra Ojanen, joka elää yhtämittäisessä mustasukkaisuuden humussa, tuli kotiin juuri parhaan kuherruksen hetkenä, kun vastikään olimme syleilleet, suudelleet, valat vannoneet ja, niin sanoakseni, huvinäytelmän johdannon suorittaneet, ja hänen kintereillään koko liuta kumppaneita, joita hän hullupäissään oli sinne haalinut ja houkutellut — ajatelkaas muka nuuskimaan hänen talostaan hänen vaimonsa rakastajaa.

VIRTA. Mitä? Teidänpö siellä ollessanne?

FALSTAFF. Minun siellä ollessani.

VIRTA. Ja hakiko hän teitä eikä löytänyt?

FALSTAFF. Saatte kuulla. Hyvän onnen sallimuksesta tuli samassa sisään rouva Paaso ja toi tiedon Virran tulosta, ja hänen neuvostaan ja rouva Virran neuvottomuudesta he pistivät minut pyykkikoppaan.

VIRTA. Pyykkikoppaan!

FALSTAFF. Niin, jumalauta, pyykkikoppaan; sulloivat minut siihen likaisten paitojen ja alushameiden, sääryksien, tahraisten sukkiensa ja rasvaisten ruokaliinojen sekaan, niin että siellä, herra Ojanen, oli inhottavin sekoitus sikamaisimpia hajuja, mitä koskaan on kenenkään nenään lemunnut.

VIRTA. Ja kuinka kauan siinä olitte?

FALSTAFF. Oi, tietäkää ja kuulkaa, herra Ojanen, mitä kaikkea minun on täytyntä kärsiä vietteläkseni tätä naista pahaan teidän hyväksenne. Kun näin olivat minut koppaan työntäneet, niin pari Virran renki-lurjusta kutsuttiin sisään emännän käskystä kantamaan minut likaisten vaatteiden nimellä Datchet-niitylle; he ottivat minut olalleen, kohtasivat ovessa herransa, tuon mustasukkaisen pakanan, joka kysäisi heiltä pari kertaa, mitä heillä oli kopassa. Sävähdin pelosta, että tuo riivattu houkkio rupeaisi sitä penkomaan, mutta kohtalo, joka on hänet aisankannattajaksi määrännyt, pidätti hänen kättään. No niin, hän meni sisään nuuskimaan, ja minä menin ulos likaisten vaatteiden nimellä. Mutta pankaa tähdelle, herra Ojanen, mitä nyt seuraa: minä kärsin kolmen erilaisen kuoleman tuskia: ensiksikin sietämätöntä pelkoa, että tuo haiseva, mustasukkainen pukki minut keksisi; toiseksi sain maata puristettuna kuin hyvä säilä silakkanelikon kehyksessä, kärki kahvassa, pää kantapäässä kiinni; ja päälle päätteeksi olin tulpattuna, niinkuin väkevä tislauksi, yhteen haisevien liinavaatteiden kanssa, jotka hapanivat omissa rasvoissaan; aatelkaas — mies minun luontoiseni — aatelkaas — minä, joka en siedä kuumuutta enemmän kuin voi; minä, joka lakkaamatta hikoilen ja höyryän; olipa ihme, että pääsin tukehtumasta. Ja sitte, kun tämä hikilöyly oli kuumimmillaan, kun olin enemmän kuin puoliksi rasvassa paistunut, niinkuin hollantilainen herkku, tulla sitte viskatuksi Thamesiin ja tulisen kuumana virrassa jäädytetyksi niinkuin hevosenkenkä; aatelkaas — kihisevän kuumana — aatelkaas, herra Ojanen!

VIRTA. Toden perästä, mieltäni pahoittaa, että minun tähteni olette kaiken tämän kärsinyt. Asiani on siis toivoton. Teillä ei liene halua uuteen yritykseen?

FALSTAFF. Herra Ojanen, ennen minut heittäkööt Etnaan, niinkuin heittivät Thamesiin, ennenkuin asian tähän jätän. Hänen miehensä on mennyt tänä aamuna linnustamaan; olen saanut

uuden pyynnön tulla hänen luokseen, kello kahdeksan ja yhdeksän välillä, herra Ojanen.

VIRTA. Kello on jo yli kahdeksan.

FALSTAFF. Joko on? Minun täytyy siis hankkia matkaan. Tulkaa luokseni milloin sopii, niin saatte kuulla, kuinka on käynyt; ja kaiken loppu ja kaunistus on se, että te hänet valloitatte. Te saatte hänet, herra Ojanen; herra Ojanen, te teette Virrasta aisankannattajan.

(Menee.)

VIRTA. Hm! Haa! Hourailenko? Uneksinko! Nukunko? Herra Virta, herää; herää, herra Virta! Olet saanut läven parhaaseen takkiisi, herra Virta. Se siitä naimisesta tulee! Se siitä tulee, kun on liinavaatteita ja pyykkikoppia talossa! — No niin, minä torvetan itse julki, mikä olen; nyt minä saan sen irstailijan kiinni; hän on talossani; hän ei voi päästä minua pakoon; se on mahdotonta; hän ei voi piiloutua säästölippaaseen eikä pippurirasiaan; vaan jos ei hänen suojelijansa, paholainen, häntä auta, niin kyllä minä etsin kaikki mahdollomatkin paikat. En tosin voi olla olematta mikä olen; mutta se, että olen mitä en tahtoisi olla, se ei minua masenna. Jos minulla on sarvet, jotka voivat ihmisen tehdä hulluksi, niin toteutukoon minussa sananlasku: tahdon olla sarvihullu.

(Menee.)

NELJÄS NÄYTÖS.

Ensimmäinen kohtaus.

Katu.

(Rouva Paaso, rouva Reipas ja Ville tulevat.)

R. PAASO. Mitä luulet, joko hän lienee Virran talossa?

R. REIPAS. Varmaankin hän siellä jo on, taikka tulee tuossa paikassa; mutta vissi on, että hän on oikein sydämmellisesti vimmoissaan siitä, että hänet paiskattiin veteen. Rouva Virta pyytää sanomaan, että tulisitte heti.

R. PAASO. Tulen tuossa paikassa; saatan vain ensin tämän pikkumiehen tässä kouluun. Kas, tuossahan tuleekin hänen opettajansa; tänään on lupa, näen mä.

(Sir Hugh Evans tulee.)

Hyvää päivää, sir Hugh! Tänään on kai koulusta lupaa?

EVANS. On oikee; herr Laihane on antan pojil luppa leikkell.

R. REIPAS. Jes siunatkoon sitä hyvää ihmistä!

R. PAASO. Sir Hugh, mieheni sanoo, että poika ei saa kirjasta irti tämän taivaallista; olkaa hyvä, kyselkää häneltä hiukan kielioppia.

EVANS. Tul likemmäks, Ville poik; pää pystön; tul tänn!

R. PAASO. Tule, tule, poikaseni; pää pystyyn; vastaa nyt maisterille, älä pelkää.

EVANS. Ville poik, kui mont lukku o nimisanoil?

VILLE. Kaksi.

R. REIPAS. Luulisihan, että jo yksikin lukku riittäisi.

EVANS. Vait höpistemäst! — Mit on sika, Ville poik?

VILLE. *Sus.*

R. REIPAS. Vai susi! Joko nyt siasta tulee susi?

EVANS. Te olett taitamattomast yksinkertane vaimihmine. Mnää pyydä, olkka vait. — Mit on *lapis*, Ville?

VILLE. Kivi.

EVANS. Ja mit on kivi, Ville?

VILLE. Piikivi.

EVANS. Ei, se on *lapis*, pänttä se snuun päähäs, Ville.

VILLE. *Lapis.*

EVANS. Nii oikee, Ville. Mist saadaan artiklit, Ville?

VILLE. Artikkelit saadaan pronomineista ja taivutetaan seuraavaisesti: *Singulariter, nominativo, hic, haec, hoc.*

EVANS. *Nominativo, hig, heg, hog;* — aattele perän; *kenetivo, hujus.*

R. REIPAS. Onpa siinä hujua.

EVANS. No, kui on se *accusativo casu!*

VILLE. *Accusativo, hinc.*

EVANS. No, no, aattele perän, laps: *accusativo, hing, hang, hog.*

R. REIPAS. Sehän hinkaa ja hankaa kuin Kinttulan koni.

EVANS. Vait höpistemäst, vaim. — Kui on se *focativo casu?*

VILLE. O, — *vocativo, O.*

EVANS. Aattele perän, Ville; *focativo on caret.*

R. REIPAS. Merellähän ne kareet on.

EVANS. Olkka vait, vaim.

R. PAASO. Vaiti, vaiti!

EVANS. Kui on *accusativo casu pluralis*, Ville?

VILLE. *Accusativo casu?*

EVANS. Nii.

VILLE. *Accusativo, hos, has, hos.*

R. REIPAS. Hossot ja hassot ja luraalit, hyi!

EVANS. Hämme, vaim!

R. REIPAS. Hävetkää itse, kun tuommoisia lapselle opetatte! — Opettaa hänelle hinkat ja hankat, ja hujut ja hajut, niinkuin ei ne itsestään semmoisia oppisi; ja sitten vielä hossot ja hassot ja luraalit, — hyi!

EVANS. Oleks snää hassu, vaim? Snuul ei o huju haju siit mit on *casus, numerus ja kenus*. Snää ole nii tyhm ristlaps, etei paremast appu.

R. PAASO. Olehan nyt vaiti.

EVANS. No, Ville poik, ann ny kuull vähä pronominiten teklinatsioonei.

VILLE. En muista.

EVANS. Se on *ki, kee, kod*; jos snää unhota *kit, keet ja kotit*, nii snää saat patukast. Men matkas leikitelemä, men.

R. PAASO. Hän on oppinut enemmän kuin luulinkaan.

EVANS. Hänel on hyv knupp, sill pojat. Hyväst, frouv Paaso!

R. PAASO. Hyvästi, hyvä pastori! (Sir Hugh menee.) Mene nyt kotiin, poikaseni. — Tulkaa pois, viivyttelemme liaksi.

(Menevät.)

Toinen kohtaus.

Huone Virran talossa.

(Falstaff ja rouva Virta tulevat.)

FALSTAFF. Rouva Virta, teidän tuskanne on loppuun syönyt minun kärsimykseni; näen että olette lemmessä uskollinen, ja lupaan teille nipasta napaan hyvitystä; enkä ainoastaan tavallisella lemmentyöllä, rouva Virta, vaan kaikilla siihen kuuluvilla koristuksilla, tempuilla ja juhlamenoilla. Mutta oletteko nyt vain turvassa miehenne puolesta?

R. VIRTA. Hän on linnustamassa, rakas sir John.

R. PAASO (ulkoa). Hoi, Virtaska! Hoi, serkku, hoi!

R. VIRTA. Menkää tuonne kamariin, sir John.

(Falstaff menee.)

(Rouva Paaso tulee.)

R. PAASO. No, mitä kuuluu, sydänkäpyseni? Onko ketään muuta talossa kuin te?

R. VIRTA. Ei muuta kuin oma talonväki.

R. PAASO. Tottako?

R. VIRTA. Toden totta. — (Syrjään.) Puhukaa kovemmin.

R. PAASO. Ah, on todellakin hauskaa, ettei täällä ole ketään luonanne.

R. VIRTA. Kuinka niin?

R. PAASO. Ah, hyvä ystävä, miehellenne on nyt taas tuo vanha raivopuuskansa; hän tuolla pauhaa ja panettelee miestäni, haukkuu kaikki aviomiehet, kiroo kaikki Eevan tyttäret, olkoot mitä karvaa hyvänsä, ja lyö nyrkillään otsaansa, huutaen: "näytä sarvesi, näytä sarvesi!" niin että kaikki hulluus, mitä tähän saakka olen nähnyt, on sulaa lempeyttä, suopeutta ja kärsivällisyyttä, verrattuna hänen nykyiseen raivoisuuteensa. Onpa hauskaa, että se lihava ritari ei ole täällä.

R. VIRTA. Mitä? Hänestäkö hän puhuu?

R. PAASO. Ei muusta kuin hänestä; ja vannoo että, kun hän viimein häntä täältä etsi, hänet kannettiin ulos pyykkikopassa; vakuuttaa miehelleni, että hän nyt on täällä, ja on raastanut pois metsästä mieheni ja koko jahtiseuran, antaakseen uuden näytteen luulevaisuudestaan. Mutta

onpa hauskaa, ettei ritari ole täällä; nyt saa hän huomata oman narrimaisuutensa.

R. VIRTÄ. Kuinka lähellä hän on, rouva Paaso?

R. PAASO. Aivan likellä, tuolla kadun päässä; hän on täällä tuossa paikassa.

R. VIRTÄ. Minä olen hukassa! Ritari on täällä.

R. PAASO. Vai on. — Nyt te joudutte koko maailman häpeään, ja hän on jo melkein kuoleman oma. Olette tekin aviovaimo! — Pois se mies, pois se mies! Parempi häpeä kuin murha.

R. VIRTÄ. Mitä tietä saan hänet pois? Miten pääsen hänestä? Panenko taas hänet pyykkikoppaan?

(Falstaff tulee sisään.)

FALSTAFF. En, minä en enää koppaan mene. Enkö voi livahtaa täältä pois, ennenkuin hän tulee?

R. PAASO. Ah, kolme herra Virran toveria vahtii ovea pistoolit kädessä, ettei kukaan pääse ulos; muuten voisitte pujahtaa pois ennenkuin hän saapuu. Mutta mitä teillä on täällä tekemistä?

FALSTAFF. Mitä nyt tulla ja tehdä? — Mitä, jos kapuaisin savutorveen?

R. VIRTÄ. Siihen ne aina tapaavat laukaista lintupyssyjään.

R. PAASO. Menkää leivinuuniin.

FALSTAFF. Missä se on?

R. VIRTÄ. Kyllä hän sieltäkin etsii, se on varma. Kaikki kaapit, kohvertit, kirstut, laatikot, kaivot, kellarit hän on muistiin kirjoittanut ja ne läpikotaisin urkkii luettelon mukaan. Koko talossa ei ole teillä piilopaikkaa.

FALSTAFF. Menen siis matkaani.

R. PAASO. Jos menette omassa haahmossanne, niin olette kuoleman oma, sir John. Teidän täytyy ainakin valepuku saada.

R. VIRTÄ. Mutta millainen valepuku?

R. PAASO. Herrainen aika, jospa sen tietäisin! Ei ole meillä naisten vaatteita kylliksi väljiä hänelle; muutoin hän voisi ottaa hatun, hunnun ja päällinan ja siten päästä pakoon.

FALSTAFF. Te kultamuruset, keksikää jotakin; parempi keinottominkin keino kuin sula onnettomuus.

R. VIRTÄ. Piikatyttöni tädin, tuon lihavan Brentfordin eukon, päällysnuttu on tuolla ylisillä.

R. PAASO. Totta totisesti, sehän hänelle sopii; eukko on yhtä paksu kuin hänkin; hänen lupsahattunsa ja harsonsa on myöskin siellä. — Juoskaa ylisille, sir John.

R. VIRTÄ. Menkää, menkää, rakas sir John; rouva Paaso ja minä sill'aikaa haemme jotakin liinavaatetta päähänne.

R. PAASO. Joutuun, joutuun! Me tulemme heti teitä laittamaan; pukekaa sill'aikaa päällysnuttu yllenne.

(Falstaff menee.)

R. VIRTÄ. Toivoisin että mieheni hänet kohtaisi tuossa puvussa; hän ei voi kärsiä sitä vanhaa Brentfordin eukkoa; hän vannoo että hän on noita: on karkoittanut hänet talostamme, ja uhannut löylyttää häntä.

R. PAASO. Taivas hänet ohjatkoon miehesi sauvan tielle, ja itse paholainen sitten sauvaa ohjatkoon!

R. VIRTÄ. Mutta onko todellakin mieheni tulossa?

R. PAASO. On, ihan todella; ja hän tietää tuon koppajutunkin, mistä lieneekin sen tietoonsa saanut.

R. VIRTÄ. Siitä otamme selvän: minä laitan niin, että renkini taas kantavat ulos saman kopan ja tapaavat mieheni ovelta niinkuin viimeinkin.

R. PAASO. Niin, mutta hän on täällä tuossa tuokiossa; mennään nyt pukemaan häntä Brentfordin noidaksi.

R. VIRTÄ. Ensin sanon palvelijoilleni, miten heidän tulee menetellä kopan kanssa. Menkää te sill'aikaa ylisille, minä tulen heti ja tuon hänelle päällinan.

(Menee.)

R. PAASO. Hirteen koko ruokoton konna! Me emme voi kyllin pahasti häntä pidellä. Hirteen koko ruokoton konna! Me emme voi kyllin pahasti häntä pidellä.

Näin tehdessämme osotamme vaimen,

Ett' arvokas on iloinenkin nainen.

Sijansa leikki, kun on kädet kuivat;

Mut muista: tyyness' isot kalat uivat.

(Menee.)

(Rouva Virta tulee kahden palvelijan kanssa.)

R. VIRTÄ. Tuossa, miehet, ottakaa taas tuo koppa olallenne; herra tulee kohta kotiin; jos hän käskee teitä laskemaan sen maahan, niin totelkaa. Nopeat liikkeit!

(Menee.)

1. PALVELIJA. No, käydään kiinni.

2. PALVELIJA. Taivas varjelkoon, ettei se taas ole täynnä ritaria!

1. PALVELIJA. Sitä en luule: ennemmin kantaisin saman verran lyijyä.

(Virta, Paaso, Höllönen, Cajus ja sir Hugh Evans tulevat.)

VIRTA. Mutta jos se havaitaan todeksi, herra Paaso, niin millä hyvitätte sen, että olen narrinanne ollut? — Maahan koppa, te konnat! — Kutsukoon joku tänne vaimoni. — Kultalintu kopassa! — Oo, te konnat ja parittajat! Tässä on puolue, joukkokunta, salaseura, kapinaliitto minua vastassa. Nyt joutuu itse perkele häpeään. — Tänne, vaimo, kuuletkos! — Esiin, esiin sieltä! — Katsotaanpas mitä aimo vaatteita sinä lähetät pesuun!

PAASO. Tämä on jo liikaa! Herra Virta, te ette enää saa käydä irti; teidän on kädet sidottavat.

EVANS. Nii, hän o pääst pyöräl; hän o hull niinku hull koer.

HÖLLÖNEN. Totta totisesti, herra Virta, tämä ei ole oikein, ei totta totisesti.

(Roteva Virta tulee.)

VIRTA. Samaa minäkin sanon. — Tulehan tänne, rouva Virta, rouva Virta, kunniallinen nainen, siveä vaimo, hyväntapainen olento, jolla on mustasukkainen narri miehenä! — Syyttä suotta minä epäilen, eikö niin, rouvaseni?

R. VIRTA. Taivas olkoon todistajani, että niin teet, jos minua epäilet uskottomuudesta.

VIRTA. Aivan niin, sinä rautaotsa! Jatka, jatka vain? — Maalle sieltä, senkin roisto!

(Heittää vaatteet maalle kopasta.)

PAASO. Tämä on jo liikaa.

R. VIRTA. Etkö häpeä? Anna vaatteiden olla.

VIRTA. Kyllä sinut kohta löydän.

EVANS. Täs ei ol järkki. Meinatteks te nosta yles teijä vaimo hamei? Kas nii, poies siit!

VIRTA. Tyhjäksi koppa, sanon minä!

R. VIRTA. Mutta, hyvä mies, —

VIRTA. Herra Paaso, niin totta kuin olen mies, niin eilen kannettiin joku ulos tässä kopassa; miksi ei hän nyt taas voisi siinä olla? Talossani hän on, se on vissi, tietoni ovat varmat, epäluuloni on oikeutettu. Maalle kaikki vaatteet!

R. VIRTA. Jos sieltä miehen löydät, niin saat tappaa sen kuin kirpun.

PAASO. Tässä ei ole niin ketään.

HÖLLÖNEN. Kunniasanani kautta, tämä ei ole oikein, herra Virta; häpäisette vain itsenne.

EVANS. Herr Virta, teijä pittä rukkoill eik seurat teijä omi lihallissi mieljohteitan; tämä on mustasukkasutt.

VIRTA. Hyvä; tässä ei ole se, jota etsin.

R. VIRTA. Eikä missään muuallakaan kuin omissa aivoissasi.

VIRTA. Auttakaa minua vain tämä kerta etsimään läpi taloni; jos en löydä mitä haen, niin älkää mitenkään typeryyttäni kaunistelko; tehkää minut ainaiseksi pöytänarriksenne; tulkoon sananparreksi: niin mustasukkainen kuin Virta, joka ludosta pähkinästä etsi vaimonsa rakastajaa. Tehkää vain tämä kerta mielikseni, vain tämä kerta auttakaa minua etsimään.

R. VIRTA. Hoi sieltä! Rouva Paaso, tulkaa alas sieltä, ja se vanha eukko kanssa; mieheni tulee sinne yliskamariin.

VIRTA. Vanha eukko? Mikä vanha eukko?

R. VIRTA. No, se piikatyttömme täti Brentfordista.

VIRTA. Se velho, se portto, se rietas luuska! Enkö ole kieltänyt häntä talooni tulemasta? Hän kulkee täällä asioilla, eikö niin? Me olemme typeriä, me miehet, emme hoksaa, mitä tuon taikuriammatin takana piilee. Hän tenhoo loitsuillaan, taioillaan ja ennustuksillaan, ja sellaiset lorut käyvät yli meidän ymmärryksemme, emme tajua niistä tämän taivaallista. — Alas sieltä, sinä velho, sinä mustalaisakka, alas, sanon minä!

R. VIRTA. Oi, hyvä rakas ukkoseni! — Hyvät herrat, älkää antako hänen lyödä sitä vanhaa vaimoa!

(Falstaff tulee naiseksi puettuna, rouva Paason taluttamana.)

R. PAASO. Tulkaa, Anna muori! Antakaa minulle kätenne.

VIRTA. Kyllä minä hänelle annan! — Ulos ovesta, velho! (Lyö häntä.) Senkin homsu, ruosa, marakatti, tulen lautta! Ulos; ulos! Kyllä minä sinut noidun, kyllä minä sinut taion!

(Falstaff menee.)

R. PAASO. Ettekö häpeä? Pelkään että olette piessyt hengiltä sen vaimo-paran.

R. VIRTA. Kyllä hän sen vielä tekeekin. — Sinä saat siitä paljon kunniaa.

VIRTA. Hirteen koko noita!

EVANS. Totisest mnää luule ett se akk o oikee velho; mnää en tykkä siit ku akall o suur part; mnää näi suure parra häne liinas alt.

VIRTA. Tuletteko kanssani, herrat? Rukoilen teitä tulemaan; pitäähän teidän nähdä miten se mustasukkaisuuteni päättyy. Jos nyt tyhjää haukun, niin älkää koskaan enää ajooni luottako.

PAASO. No, taipukaamme vielä kerta hänen oikkuihinsa. Tulkaa, hyvät herrat!

(Virta, Paaso, Höllönen ja Evans menevät.)

R. PAASO. Toden totta, hän pieksi häntä oikein sääliittävästi.

R. VIRTA. Ei maarin niinkään; minusta hän pieksi häntä oikein säälimättömästi.

R. PAASO. Se sauva olisi siunattava ja ripustettava alttarin päälle: se on tehnyt ansiollisen työn.

R. VIRTA. Mitä luulette? Voisimmekohan naiseutemme turvissa ja hyvän omantunnon oikeudella ajaa kostoamme vielä pitemmälle.

R. PAASO. Irstauden henki on nyt varmaankin hänestä karkoitettu; ja jos hän ei ole peräti ja auttamattomasti paholaisen oma, niin ei hän, luulen ma, enää koskaan viettele meitä kadotuksen tielle.

R. VIRTA. Kerrommeko miehillemme, kuinka olemme häntä kohdelleet?

R. PAASO. Tietysti, kaikella muotoa; jos ei muun vuoksi, niin ainakin raapiaksemme siten pois nuo luulokuvat miehesi aivoista. Jos heidän hellä sydämmensä sallii, että tuota siveetöntä, lihavaa ritari-parkaa vielä on rääkättävä, niin tarjoutukaamme heille apureiksi.

R. VIRTA. Lyön vetoa, että he tahtovat saattaa hänet julkisesti häpeämään, ja minusta ei tästä pilasta tulekaan kunnon loppua, jos hän ei joudu julkihäpeään.

R. PAASO. Siis käykäämme takomaan, niin kauan kuin rauta on kuumaa.

(Menevät.)

Kolmas kohtaus.

Huone Sukkanauha-ravintolassa.
(Ravintolan isäntä ja Bardolph tulevat.)

BARDOLPH. Herra, saksalaiset pyytävät saada kolme hevosta; herttua tulee itse huomenna hoviin, ja he aikovat ratsastaa häntä vastaan.

ISÄNTÄ. Mikä herttua se on, joka niin salaa kulkee? En ole hänestä hovissa mitään kuullut. Tahdon itse puhutella noita herroja; haastavatko he meidän kieltä?

BARDOLPH. Haastavat, herra; käsken heidät puheilleenne.

ISÄNTÄ. Kyllä annan heille hevoseni, mutta maksaakin niistä saavat; kyllä heitä nyljen; ovat viikon päivät pitäneet huoneeni hallussaan; minun on täytynyt käskeä pois kaikki muut vieraani; mennä saavat, mutta kyllä heitä nyljen. Tule.

(Menevät.)

Neljäs kohtaus.

(Paaso, Virta, rouva Paaso, rouva Virta
ja pastori Hugh Evans tulevat.)

EVANS. Se on kaikkein parhaimppi ja siivistryneimppi vaimihmissi ku mnää koskan ole nähn.

PAASO. Ja lähettikö hän teille kummallekin nuo kirjeet samaan aikaan?

R. PAASO. Saman neljännestunnin kuluessa.

VIRTA.

Suo anteeks, vaimo. Tee vain mitä tahdot;
Ma ennen kylmäks uskon auringon
Kuin irstaaks sinut. Kunnias nyt pysyy
Täss' äskeisessä harhauskoisessa
Kuin usko vahvana.

PAASO.

No niin, jo riittää.
Nyt nöyryytes on yhtä suunnaton
Kuin äsken solvaukses. Mut käydään juoneen:
Naisemme, meille huviksi ja muille,
Tuon vanhan ihramahan kanssa kerran
Viel' yhteen tulkoot; siinä hänet kiinni
Me sieppaamme ja julki rankaisemme.

VIRTA.

Se keino paras on, jost' oli puhe.

PAASO. Hänetkö pyytää keskiyöksi puistoon? Ei, sinne hän ei tule milloinkaan.

EVANS. Te sanositt ett hän paiskatti jokke ja sai vanhan akkan pahapäiväisestä selkkäs; mnää luule ett hän ny o nii pelosas, etei hän tulisiss sinn; mnää luule ett häne lihas nyt on kuritett ja ett hänest on kaikk halu menn.

PAASO. Niin luulen minäkin.

R. VIRTÄ.

On teidän työnä häntä kurittaa,
Ja meidän työnä laittaa hänet sinne.

PAASO.

Käy taru, että metsästäjä Herne,
Windsorin puiston muinoisvartija,
Kesk'öisin kiertää, suuret sarvet päässä,
Erästä tammipuuta talvet pitkät;
Puun kuivaa, karjan noituu, lehmäin maidon
Vereksi muuttaa hän ja kamalasti
Kalistaa kahleita. Tään aavejutun
Te tunnette, ja tiedätte, ett' ovat
Vanhukset heikot taikauskoiset
Totena pitäneet tuon Herne-tarun
Ja perinnöks sen meille jättäneet.

PAASO.

Niin, moni vielä kammoo keskell' yötä
Lähetä tuota Hernen tammea.
Mut mitä sitten?

R. VIRTÄ.

Tää on juoni: Falstaff
Tuon tammen luona yhtyvä on meihin
Herneksi puettuna, sarvet päässä.

PAASO.

No hyvä; oletetaan että tulee —
Ja tuossa puvussa kun sinne saapuu,
Niin mitä sitten? Mitä sitten teette?

R. PAASO.

Jo siitäkin on sovittu; näin ikään:
Puemme Annini ja poikaseni
Ja kolme neljä samankokoista
Tontuiksi, keijuiksi ja kääpiöiksi,
Ylt' yltään valkeaan ja vihreään,
Palavat vahatuohuskruunut päähän
Ja käsiin kalkkareet. Yht'äkkiä,
Kun Falstaff, hän ja minä koolla ollaan,
Niin kuopast' esiin syöksevät he, laulain
Sekavaa laulua. Kun heidät näemme,
Niin säikähtäin me kaksi pakenemme;
He piirittävät rivon ritarin
Ja kejuin tapaan häntä nipistävät,
Kysyen, kuinka keijukaisten kisaan
Pyhälle kentälle hän tohtii tulla
Noin saastaisena.

R. VIRTÄ.

Kunnes toden sanoo,
Niin keijut häntä oikein nipistävät
Ja kärventävät.

R. PAASO.

Kun on totuus kuultu,
Tulemme esiin, irroitamme sarvet
Ja kotiin narrin nauramme.

VIRTÄ.

Mut lapset
Opettaa täytyy, muuten pettää juoni.

EVANS. Kyll mnää lapsil opeta, mill viisill heijä pitä tehd, ja mnää ruppe iteki narriks ja kärytä sit ritari aik laill.

VIRTÄ. Mainiota! Nyt naamarien oston!

R. PAASO.

Annista tehdään keijun kuningatar,

Hän hienoon valkopukuun puetaan.

PAASO.

Min' ostan silkin. — (Syrjään.) Siinä Annin ryöstää

Saa Laihanen ja viedä vihille

Etoniin. — Sana Falstaffille joutuun!

VIRTA.

Ma Ojasena taas käyn hänen luonaan;

Hän mult' ei mitään salaa; tulee varmaan.

R. PAASO.

Ei tarvis. Ostakaa vain kaikki tarpeet

Ja koristukset meidän keijuillemme.

EVANS. Mennäst ny sitt, tämä on vähä ihmelist lysti ja oike kunnjalist koeranpeli.

(Paaso, Virta ja Evans menevät.)

R. PAASO.

Nyt, rouva Virta, pankaa eukko Reipas

Sir Johnilt' utelemaan hänen mieltään.

(Rouva Virta menee.)

Käyn itse tohtorissa; häntä toivon,

En ketään muuta, Annan puolisoksi.

Tuo Laihanen on rikas, mutta hölmö,

Ja häneen mieheni on mieltynyt.

Mut, paitse rahaa, tohtorilla hoviss'

On suosijoita; hän se tytön saakin,

Tarjolla vaikk' ois tuhat parempaakin.

(Menee.)

Viides kohtaus.

Huone Sukkanauha-ravintolassa.

(Isäntä ja Simppeli tulevat.)

ISÄNTÄ. Mitä tahdot, moukka? Mitä, pölkkypä? Puhu, puhku ja soita: lyhyeen, joutuun, nopeaan, sukkelaan!

SIMPPELI. Hyvä, hyvä herra, minulla olisi asiaa sir John Falstaffille herra Laihaselta.

ISÄNTÄ. Tuossa on hänen huoneensa, hänen talonsa, hänen linnansa, hänen uudinvuoteensa ja telttasänkynsä;^[18] siellä on kauttaaltaan maalauksia tuhlaajapojan historiasta, vereksiä ja uusia. Mene, kolkuta ja huuda; hän vastaa sinulle kuin kannibaalilainen; kolkuta, sanon minä.

SIMPPELI. Sinne meni eräs vanha eukko, lihava eukko hänen huoneeseensa; rohkenen olla niin hävytön ja odottaa, kunnes hän tulee sieltä; oikeastaan minulla olisikin hänelle asiaa.

ISÄNTÄ. Mitä? Lihava eukko? Voi vielä ryöstää ritarin! Annas kun minä huudan. — Ritari pukari! Sir John pukari! Vastaa sotaisista keuhkoistasi: oletko siellä? Isäntäsi, ephesiläisesi,^[19] sinua kutsuu.

FALSTAFF (ylhäältä). Mitä asiaa, hyvä isäntä?

ISÄNTÄ. Täällä on eräs böhmiläinen tattari, joka odottaa lihavan eukkosi alas tulemista. Päästä hänet, pukari, päästä hänet; minun huoneeni ovat siveyden asuinsijoja. Hyi! Salaisuksiako? Hyi!

(Falstaff tulee.)

FALSTAFF. Niin, hyvä isäntä, olihan siellä vanha lihava eukko vastikään luonani, mutta hän on jo tiessään.

SIMPPELI. Luvalla kysyen, armollinen herra, eikö se ollut se Brentfordin viisas eukko?

FALSTAFF. Oli kuin olikin, sinä raakunkuori. Mitä sinä hänestä tahdot?

SIMPPELI. Isäntäni, hyvä herra, herra Laihanen, lähetti minut hänen peräänsä, kun näki hänen kulkevan kadun poikitse, kysymään, hyvä herra, onko eräällä Nym nimisellä miehellä, joka häneltä vitjat peijasi, ne vitjat, vai eikö.

FALSTAFF. Puhuin juuri hänen kanssaan siitä.

SIMPPELI. Ja, luvalla kysyen, mitä sanoi hän?

FALSTAFF. Niin, hän sanoi, että ihan sama mies, joka herra Laihaselta peijasi hänen vitjansa, petkutti ne häneltä.

SIMPPELI. Voi, jos olisin saanut sitä eukkoa itseä puhutella! Olisi minulla ollut muutakin häneltä kysyttävää isäntäni puolesta.

FALSTAFF. Mitä sitten? Sano pois.

ISÄNTÄ. Niin, anna tulla; joutuun!

SIMPPELI. Minulla ei ole lupaa sitä salata.

ISÄNTÄ. Salaa se, muuten olet kuoleman oma!

SIMPPELI. No niin, herra, se koski vain neitsyt Anna Paasoa; piti vain kysyä, olisiko herralleni onneksi saada hänet vai eikö.

FALSTAFF. Se on hänelle onneksi, on.

SIMPPELI. Mikä, herra?

FALSTAFF. Saada hänet tai ei. Mene vain ja sano, että eukko on sen minulle sanonut.

SIMPPELI. Saanko olla niin hävytön ja sanoa sen, herra?

FALSTAFF. Saat olla niin hävytön kuin tahdot.

SIMPPELI. Kiitoksia, armollinen herra. Herrani tulee varmaankin oikein iloiseksi näistä uutisista.

(Menee.)

ISÄNTÄ. Sinä olet oppinut mies, sir John, oppinut mies. Sano, oliko siellä tietäjä-akka luonasi?

FALSTAFF. Oli niinkin, isäntäiseni; semmoinen, joka opetti minulle enemmän viisautta, kuin mitä ennen olin oppinut koko elinaikanani; enkä sitä paitse maksanut siitä mitään palkkaa, vaan sain itse palkan oppimastani.

(Bardolph tulee.)

BARDOLPH. Heresta varjeltoon herra! Petosta, sulaa petosta!

ISÄNTÄ. Missä ovat hevoseni? Sano hyvää niistä, sinä konnanminttu!

BARDOLPH. Tiessään petturien kanssa; sillä heti kun tulin tuolle puolen Etonia, viskasivat he minut toisen hevosen selästä lokalätäkköön; ja sitte kannukset kylkeen ja matkaan, niinkuin kolme saksalaista pirua, kolme tohtori Faustusta.

ISÄNTÄ. He menivät vaan herttuaa vastaan, sinä konna; älä sanokaan, että he pakenivat; saksalaiset ovat rehellisiä ihmisiä.

(Sir Hugh Evans tulee.)

EVANS. Misä on isänt?

ISÄNTÄ. Mikä asiana, herra Hugh?

EVANS. Pitätkä silmällä teijä kundejann; yks mnuun ystvän tul just kaupunkkihi ja sanos ett kolm sakslaist peijona on peijann Readingin, Maidenheadin ja Colebrookin krouvareilt kaikk heijä hevoses ja rahas. Mnää sano sen teill hyvä s aivotukses, näettä, te olett sukkel mies ja täynnäs kurei ja konnankoukui, eik se passa ett teit peijata. Hyväst vaa!

(Menee.)

(Tohtori Cajus tulee.)

CAJUS. Miss ole se Sukkinahi isende?

ISÄNTÄ. Tässä, herra tohtori, pää pyörällä ja kahden vaiheella.

CAJUS. Mine ei osaan sano mike se ole; mut minu ole sanottu ett te teke suuret *preparations* ykden Saksa herttua tekden; *parbleu*, hovi ei mite teede, ett mike herttua tule; mine tarkoitta hyve. *Adieu!*

(Menee.)

ISÄNTÄ. Huuda ja huikkaa, konna sinä, juokse! — Auta minua, ritari; olen myyty. — Juokse ja lennä, huikkaa ja huuda, sinä konna! Minä olen myyty!

(Isäntä ja Bardolph menevät.)

FALSTAFF. Soisin että koko maailma tulisi peijatuksi, sillä minua on peijattu ja päälliseksi vielä piesty. Jos hovin korviin tulisi, kuinka minua on muodosteltu ja kuinka minun muodostustani on huuhdottu ja kurikoittu, niin varmaankin sulattaisivat minut irti rasvoistani, tippa tipalta, ja voitelisivat minulla kalastussaappaitaan; lyön vetoa että minua pistelisivät terävillä kommillaan, kunnes olisin kokoon kitistynyt kuin kuiva päärynä. Ei ole onni minua suosinut sen jälkeen, kuin paholaiselle vannoin sieluni pelipöydässä. Jos vain henkeni kulkisi sen verran, että voisın lukea isämeitäni, niin tekisin, toden totta, katumusta.

(Rouva Reipas tulee.)

No, mistä sinä tulet?

R. REIPAS. He, noiden kahden tyköä, tiedämmä.

FALSTAFF. Piru vieköön toisen ja pirun emä toisen, niin ovat molemmat hyvässä turvassa. Olen heidän tähtensä kärsinyt enemmän, kuin mitä inhimillisen luonnon sikamainen heikkous saattaa sietää.

R. REIPAS. Ja eikö sitten he ole kärsineet? Ovat niinkin, sen voin vakuuttaa, eritotenkin toinen heistä: rouva Virta, ihmisparka, on niin piesty sinelmille ja mustelmille, ettette hänestä löytäisi valkeata pilkkua.

FALSTAFF. Älä minulle puhu sinelmistä ja mustelmista; minuun on piesty kaikki taivaankaaren värit; vähällä etteivät minua vanginneet Brentfordin noitana; ja jos ei ihmeteltävä älykkäisyyteni, taitoni osoitella vanhaa akkaa, olisi minua pelastanut, niin olisi pyöveli-lurjus pistänyt minut

jalkapuuhun, julkiseen jalkapuuhun, noita-akkana.

R. REIPAS. Sir John, sallikaa minun puhua kanssanne teidän huoneessanne, niin saatte kuulla miten asiat ovat, suureksi mielihyväksenne, sen teille takaan. Voi, te kultamuruset! Mikä puuha on saada teidät yhteen! Varmaankaan toinen teistä ei palvele oikein taivasta, koska kaikki on teille niin vastaista.

FALSTAFF. Tulkaa huoneeseeni.

(Menevät.)

Kuudes kohta.

Sama paikka.

(Fenton ja isäntä tulevat.)

ISÄNTÄ. Herra Fenton, jättäkää minut rauhaan; mieleni on raskas; minä heitän kaikki hiiteen.

FENTON.

Mua kuule toki. Hankettani auta,
Niin, kautta kunniani, multa kultaa
Saat sata puntaa yli tappiosi.

ISÄNTÄ. No, tahdon sitten kuulla teitä, herra Fenton; ja lupaan ainakin pitää suuni kiinni.

FENTON.

Tuon tuosta olen sulle uskonut,
Kuin helläst' Anna Paasoa ma lemmin;
Ja hänkin vastannut on rakkauteeni —
Sen verran kuin on hällä siihen valtaa —
Toiveeni mukaan. Hältä kirjeen sain,
Jost' ihmetyksiin juodut, kun sen luet.
Sen pila liittyy niin mun asiaani,
Ett' en voi toista selittää, jos toisest'
En myöskin kerro. Valtaosa siinä
Paksulla Falstaffill' on. Pilan juonen
Sa näet tästä.

(Näyttää kirjettä.)

Katsos, isäntä,

Ens' yönä, juuri kahdentoista jälkeen,
Ihana Anna Hernen tammen luona
Esiintyy keijuiskuningattarena;
Syyn näet tästä. Tuossa pukimessa —
Muut ilveet parhaillaan kun käynniss' ovat —
Hänt' isä vaatii Laihas-herran kanssa
Pois karkaamaan ja Etonissa heti
Vihille käymään; hän on suostunutkin.
Mut katsos, äiti, jok' on kauppaa vastaan
Ja suosii Cajusta, on päättänyt
Ett' tämän samoin tulee ryöstää tyttö —
Kun muissa ilveiss' askaroivat toiset —
Ja viedä kirkkoon, missä pappi vartoo
Ja heidät vihki; tyttö äidin juoneen
On suostuvinaan ja on tohtorin
Luvannut ottaa. — Nyt on tuuma tämä:
Valkoisiin pukeumaan hänt' isä tahtoo,
Ja näin — tuo Laihanen kun sopivaksi
Näkisi häntä kädest' ottaa — tulis
Hänt' Annan seurata. Mut äiti tahtoo —
Jott' olis tuntomerkit tohtorilla,
Kun kaikilla on siellä valepuvut —
Ett' Annill' oisi vehryt höllä puku
Ja korunauhat päässä liehumassa;
Ja tohtori, kun näkis sopivaksi,
Puristais hänen kättään, jolloin tyttö
Ois suostuvainen häntä seuraamaan.

ISÄNTÄ.

Kumpaako narraa? Äitiä vai isää?

FENTON.

He, kumpaakin, ja seuraa minua.
Mut siinä mutka, miten saada pappi,
Mi keskiyöllä kirkoss' odottaisi
Ja sydäntemme juhlallisen liiton
Siell' avioksi laillistuttaisi.

ISÄNTÄ.

Juonenne käymään pankkaa; papin hankin.
Kun tytön saatte, kyllä papin saatte.

FENTON.
Iäti olen sulle kiitollinen,
Ja pikaista et palkkaakaan jää vaille.

(Menevät.)

VIIDES NÄYTÖS.

Ensimmäinen kohtaus. Huone Sukkanauha-ravintolassa.
(Falstaff ja rouva Reipas tulevat.)

FALSTAFF. Hyvä ihminen, lakkaa jo rupattamasta; — mene nyt; — mikä on sanottu, se on sanottu. Tämä on kolmas kerta, toivon että kolmas toden sanoo. Kas niin, mene nyt. Sanotaan että kolmiluku on hyvä luku sekä syntymiseen, elämänmenoon että kuolemaankin nähden. Mene nyt.

R. REIPAS. Kahleet teille toimitan; ja teen minkä voin hankkiakseni teille parin sarvia.

FALSTAFF. Mene, sanon minä; aika kuluu. Kas niin, pää pystyyn ja sipsuta matkaan.

(Rouva Reipas menee.)
(Virta tulee.)

Mitä kuuluu, herra Ojanen? Tänä yönä, herra Ojanen, asia ratkaistaan, tai ei koskaan. Tulkaa puistoon keskiyön aikaan Hernen tammen luo, niin saatte nähdä kummia.

VIRTA. Ettekö ollutkaan hänen luonaan eilen, niinkuin sanoitte sovituksi?

FALSTAFF. Menin hänen luokseen, herra Ojanen, tämmöisenä kuin näette, vanhana köyhänä miehenä; mutta tulin hänen luotaan, herra Ojanen, vanhana köyhänä akkana. Tuo kanalja Virta, hänen miehensä, on kaikkein pirullisimman ja hulluimman mustasukkaisuusperkeleen riivaama, mikä ikänä on ihmisaivoja vallinnut ja villinnyt. Nähkääs vain: — hän pieksi minua armottomasti naisvaatteissani; sillä miehen vaatteissa, herra Ojanen, minä en pelkää itse Goliathia kangastukkeineen, koska hyvin tiedän että elämä on vain kankurin syöstävä.^[20] Minulla on kiire; käykää kansani; kerron teille kaikki, herra Ojanen. Aina siitä saakka, kuin hanhia elävältä kynin, laiskana ajelin ja kiekkoa löin, en ole tiennyt miltä selkäsauna maistuu, ennenkuin nyt. Tulkaa kanssani; kerron teille kummia tuosta Virrasta, jolle tänä yönä aion kostaa ja toimittaa hänen vaimonsa teidän käsiinne. Tulkaa! Kummia asioita on tekeillä, herra Ojanen; tulkaa!

(Menevät.)

Toinen kohtaus.

Windsorin puisto.
(Paaso, Höllönen ja Laihanen tulevat.)

PAASO. Tulkaa pois; väijymme täällä linnan kaivannossa, kunnes näemme keijujemme valkeat. — Ajatelkaa tytärtäni, vävy Laihanen.

LAIHANEN. Tietystikin. Olen puhellut hänen kanssaan, ja meillä on merkkisana, josta tunnemme toisemme. Minä menen sen valkoisen tykö ja sanon "titi"; hän sanoo "piti"; ja siitä me tunnemme toisemme.

HÖLLÖNEN. No, hyvähän tuo; mutta mitä hyödyttää nuo "titi" ja "piti"? Onhan se valkoinen puku jo riittävä tunnusmerkki. — Kello on jo kymmenen lyönyt.

PAASO. Pimeä on yö. Taivas pilantekoamme siunatkoon! Kukaan ei tarkoita pahaa, paitse paholainen, ja hänet me tunnemme sarvistaan. Tulkaa pois: seuratkaa minua.

(Menevät.)

Kolmas kohtaus.

Katu Windsorissa.
(Rouva Paaso, rouva Virta ja tohtori Cajus tulevat.)

R. PAASO. Herra tohtori, tyttäreni on vihreässä puvussa; kun näette ajan sopivaksi, niin ottakaa häntä kädestä, ja sitten pois hänen kanssaan kirkkoon, ja tehkää se sukkelaan. Menkää edeltä puistoon; meidän molempain täytyy kulkea yhdessä.

CAJUS. Mine teede, mite minä pite tekde. *Adieu!*

R. PAASO. Hyvästi, herra tohtori. (Cajus menee.) Miestäni ei varmaankaan niin ilahuta Falstaffin kuritus, kuin häntä suututtaa tyttäreni naittaminen tohtorille. Mutta vähät siitä; parempi vähä toraa kuin paljo sydämmensurua.

R. VIRTA. Mutta missä on Anni ja hänen keijuisparvensa? Ja se walesilainen liekkiö Evans?

R. PAASO. He ovat kaikki piilossa eräässä kuopassa ihan Hernen tammen läheisyydessä, kynttilät peitossa; niillä he, heti kun Falstaff ja me kohtaamme toisemme, yhtäkkiä valaisevat pimeyden.

R. VIRTÄ. Hän siitä varmaankin pahasti säikähtyy.

R. PAASO. Jos ei säikähdy, niin joutuu pilkaksi, ja jos säikähtyy, niin joutuu vielä suuremmaksi pilkaksi.

R. VIRTÄ. Kyllä häntä nyt petkutamme oikein tuntuvasti.

R. PAASO.

Petkuttaa mokomaakin riettautta
Ei petost' ole eikä viekkautta.

R. VIRTÄ.

Jo aika joutuu; tammen, tammen luo!

(Menevät.)

Neljäs kohtaus.

Windsorin puisto.

(Sir Hugh Evans ja keijut tulevat.)

EVANS. Tulkka, keijut, sipsutelkka, tulkka, tulkka; ja muistakka mitä teijän pitää tehd; rohkeutt vaa, sen mnää sano; tulkka ny mnuun peräs krooppi, ja ku mnää anna merki, niin tehkä niinku mnää teil sanosi. Tulkka, tulkka, sipsutelkka!

(Menevät.)

Viides kohtaus.

Toinen kohta samaa puistoa.

(Falstaff tulee valepuvussa, pukinsarvet päässä.)

FALSTAFF. Windsorin kello on kaksitoista lyönyt; hetki lähestyy. Nyt, kuumaveriset jumalat mua auttakoot! — Muista, Jupiter, että tulit häräksi Europan tähden; lempi pani sarvet päähäsi. — Oi, kaikkivaltias lempi, joka jossakin määrin tekee luontokappaleesta ihmisen, jossakin määrin ihmisestä luontokappaleen! Tulit niinikään, Jupiter, joutseneksi, lemmestä Ledaan. Oi, kaikkivoipa lempi! Kuinka jumala silloin lähenteli hanhen luontoa! — Ensimmäisen synnin teit raavaan muodossa; — oi, Jupiter, mikä raavasmainen synti! Ja sitten toisen synnin hanhen hahmossa; — aattelehan, Jupiter, mikä hanhimainen synti! — Jos jumalilla on näin kuuma sapso, niin mitä sitte ihmisraukoilla? Mitä minuun tulee, niin olen tässä Windsorin hirvenä, ja lihavin koko tarhassa, luulisin. Suo minulle, Jupiter, vilpoinen kiima-aika; kuka muuten vastaa siitä, jos juoksen rasvani kuiviin. Ken se tuossa tulee? Naaraaniko?

(Rouva Virta ja rouva Paaso tulevat.)

R. VIRTÄ. Sir John? Oletko siellä, hirviseni? oma uroshirveni?

FALSTAFF. Oma mustasaparoinen naaraaniko? — Satakoon nyt taivaasta perunoita,^[21] soittakoon ukkonen "vihreän hameen" nuottia, rakeilkoon sokurikakkuja ja pyryttäköön muskottipähkinöitä; nouskoon myrskynä kiihokkeita; tässä on minun turvapaikkani!

(Syleilee häntä.)

R. VIRTÄ. Rouva Paaso on mukana, kultamuruseni.

FALSTAFF. Ottakaa osanne minusta niinkuin lahjapeurasta, reisi kumpikin; itse pidän kyljet, lavat saa puistonvartija, ja sarveni testamenttaan miehille. Enkö ymmärrä metsästystä, hä? Enkö haasta niinkuin Herne metsämies? Haa! Nyt se Cupido on tunnokas lapsi; hän antaa vahingonkorvausta. Niin totta kuin olen kunnan aave, niin tervetuloa!

(Melua ulkopuolella.)

R. PAASO. Hyväinen aika! Mitä melua?

R. VIRTÄ. Taivas syntimme anteeksi antakoon!

FALSTAFF. Mitä, mitä se on!

R. VIRTÄ ja R. PAASO. Pois, pois!

(Juoksevat pois.)

FALSTAFF. Varmaankaan ei piru tahdo minua kadotukseen, koska silloin ruumiini öljy voisi sytyttää helvetin ilmituleen; muuten hän ei panisi eteeni tällaisia kompastuksia.

(Sir Hugh Evans, satyyrina, Anna Paaso, keijukaisten kuningattarena, hänen veljensä ja muut keijuiksi puetut tulevat, vahakynttilät kädessä.)

ANNA.

Te keijut, harmaat, vihreet, valkeat,
Yön varjot, kuutamossa kulkijat,
Te onnen orporaukat, tulkaa tänne,

Ja tehkää virkanne ja tehtävänne.
Puck, airut, toimeen käske keijukaiset.

PISTOOLI.

Vait, keijut! Hiljaa, ilman ihalaiset!
Windsoriin, sirkka! Tutki uunin loukat:
Jos lies on siivoton ja maassa poukat,
Nipistä piikaa, ett' on iho musta;
Ei kuningatar kärsi tahrimesta.

FALSTAFF.

Haa! keijut! Joka heila haastattaa,
Se kuolee. Huppuun! Heit' ei nähdä saa.

(Laskeutuu maahan kasvoilleen.)

EVANS.

Toimeesi, helmi! Tytön jos näet milloin,
Mi kolmet rukoukset lukee illoin,
Sen mieleen nosta taivaalliset kuvat,
Sill' olkoon unet, niinkuin lapsen, huvat.
Mut sitä, joka syntejään ei pelkää,
Nipistä käsiin, reisiin, kylkiin, selkään.

ANNA.

Hoi, keijut, piiriin!
Hakekaa linna kellarista viiriin
Ja onni viekää joka kammioon,
Niin että viimeiseen ne tuomioon
Eheinä seisovat ja loistokkaina
Ja haltijansa arvoisina aina.
Ritarikunnan tuolit balsamilla
Te hiertäkää ja kukkasvoitehilla,
Vihitkää onneen uudet ritarit
Ja niiden aseet, kilvet, kypärit.
Yöt laulain, nurmikeijut, pyörikää
Ja sukkanauhan tapaan kiertäkää;
Jälkenne vihertäkööt vehryeinä
Ja vehmahampina kuin nurmen heinä;
Ja "*honny soit qui mal y pense*",^[22] se sana
Se puna-, sini-, valko-kirjavana
Siin' olkoon painettuna kukkasilla,
Niinkuin se helmillä ja safiirilla
Ritarin polveakin koristaa;
Kukilla, näet sen, keijut kirjoittaa.
Pois! Hajotkaa! Mut muistakaatte olla
Taas ennen yhtä piirikarkelolla
Tään tammen ympärillä.

EVANS.

Rivittäin
Nyt kaikki kulkekaa ja käsikkäin.
Ja kiiltomadot olkoot valonamme,
Kun tammen ympärillä tanhuamme.
Vait! Maallista ma haistan.

FALSTAFF. Taivas minua varjelkoon tuosta walesilaisesta liekkiöstä, hän pian noituu minut
juustokimpaleeksi.

EVANS.

Mato kurja,
Sun noitui syntymässäs silmä nurja.

ANNA.

Tulella koitelkaamme sormenpäitä;
Jos puhdas on hän, karttaa tuli näitä
Ja ei tee vikaa; vaan jos tuo se vaivan,
Niin liha saastaist' on ja pilall' aivan.

PISTOOLI.

Koitellaan!

EVANS.

Ottaako se pölkkö tulta?

(Polttavat häntä kynttilöillään.)

FALSTAFF.
Ai, ai, ai, ai!

ANNA.
Pilalla on ja haisee turmellulta!
Nyt, keijut, pilkkalaulu viritelkää,
Ja tanhutessa häntä nipistelkää.

Laulu.

Hyi, hyi, lihan saastautta,
Hekkumaa ja irstautta!
Himo on veren liekintää,
Riettaan mielen siittämää,
Sydämmessä syntyy, viihtyy,
Aatoksessa yltyy, kiihtyy.
Konnaa, keijut, nipistelkää,
Nipistelkää, kärvennelkää;
Polttakaa ja pieskää hältä liha ja luu,
Kunnes soihdut ne sammuu ja tähdet ja kuu!

(Laulun kestäessä keijut nipistelevät Falstaffia. Tohtori Cajus tulee toiselta taholta ja vie pois viheriäksi puetun keijun, Laihanen toiselta taholta ja sieppaa mukaansa valkeapukuisen keijun: Fenton tulee ja hiipii pois Anna Paason kanssa. Metsästyshuutoja kuuluu etäältä. Kaikki keijut juoksevat pois. Falstaff ottaa pukinsarvet päästään ja nousee.)

(Paaso, Virta, rouva Paaso ja rouva Virta tulevat.)

PAASO (puhutellen Falstaffia).
Seis! seis mies! Vihdoin teidät tavotimme.
Nää viimeisetkö konnankoukkunne?

R. PAASO.
Pois tulkaa; pila päättyköön. —
No, sir, Windsorin rouvat onko mieleen teille? —
Kas, mieheni! Nuo kauniit haarut metsäss'
On luontevammat kai kuin kaupungissa?

VIRTA. No, herraseni, kuka nyt on sarvipää? — Herra Ojanen, Falstaff on konna, sarvipää konna; tässä ovat hänen sarvensa, herra Ojanen; ja, herra Ojanen, hän ei Virran omasta ole saanut muuta hyväkseen käyttää kuin hänen pyykkikoppaansa, hänen sauvaansa ja kaksikymmentä puntaa rahaa, jotka ovat takaisin herra Ojaselle maksettavat; hänen hevosensa ovat siitä takavarikkoon otetut, herra Ojanen.

R. VIRTA. Sir John, meillä oli huono onni; emme koskaan saaneet rauhassa yhtyä. En enää milloinkaan aio teitä rakastajanani pitää; olette vain tästä lähin hirvenä.

FALSTAFF. Alan ymmärtää, että minusta on tehty aasi.

VIRTA. Niin on, vieläpä härkäkin; kummastakin on meillä todistukset.

FALSTAFF. Ja nuo siis eivät olekaan keijuja? Kolme, neljä kertaa juolahti päähäni ajatus, että ne eivät olisi keijuja; mutta kuitenkin paha omatuntoni ja älyni äkillinen hervahdus tekivät tämän törkeän kepposen uskottavaksi, niin että vastoin kaikkea taitoa ja järkeä luulin niitä keijuiksi. Siitä näette, että älystäkin voi tulla hölmö, kun se joutuu huonoille poluille.

EVANS. Sir John Falstaff, peljäkkä Jumala ja pankka poies kaikk lihahimo, nii teit ei keijut enä nipistel.

VIRTA. Hyvin sanottu, liekkiö Hugh.

EVANS. Ja voisisitt teki pann poies ne musta suka.

VIRTA. Minä en enää vaimoani epäile, kunnes sinä osaat häntä kunnon kielellä mielistellä.

FALSTAFF. Ovatko aivoni päiväsen pehmittämät, kun niissä ei enää ole pontta ehkäistä näin törkeätä petosta? Saako walesilainen pukkikin nenälleni hypätä? Pitääkö minulla olla nukkaverkainen narrinlakki^[23] päässä? Parempi olisi paahdettuun juustokimpaleeseen tukehtua.

EVANS. Juustost ei saad voit; ja teijä vatt on tykkönäs voit.

FALSTAFF. "Vatt on tykkönäs voit!" Pitikö minun eläissäni vielä tulla pilkkatauluksi mokomalle, joka solkkaa ja räökkää äidinkieltämme? Tuommainen on omiansa saattamaan kaikki lemmenseikkailut ja yöjuoksut koko valtakunnassa rappiolle.

R. PAASO. Siis, luuletteko, sir John, että, vaikka olisimmekin kaiken siveyden suinpäin sydämestämme karkoittaneet ja sielumme tinkimättä hornalle luvanneet, että itse paholainenkaan olisi voinut meitä teihin ihastuttaa?

VIRTA. Tuollainen rapamaha! Tuollainen tappurasäkki!

R. PAASO. Pöhöttynyt miehenraato!

PAASO. Vanha, viluinen, kuihtunut ja inhoittava ihrakupu!

VIRTA. Ja solvaava kuin saatana!

PAASO. Ja köyhä kuin Hioppi!

VIRTA. Ja häijy kuin Hiopin vaimo!

EVANS. Ja joka rakasta hekumoit ja kapakoit ja seksti ja viini ja mööti ja juomissi ja kiroilemissi ja tapplemissi ja supatust ja rupatust.

FALSTAFF. Kyllä nyt olen kaikkien teidän hampaissa; te saitte etuvoitteen, minä jään takalaitaan. Olen voimaton vastaamaan tuolle walesilaiselle rapikolle; itse tyhmyys tahtoo minua mestaroida; menetelkää kanssani miten tahdotte.

VIRTA. Hyvä; niin viemme siis teidät Windsoriin erään herra Ojasen luokse, jolta olette rahaa peijannut ja jolle olette luvannut lemmenhankkijaksi ruveta. Sen lisäksi, mitä nyt olette kärsinyt, tulee tämä rahan suoritus teille olemaan karvas marja.

R. VIRTA. Ei, Virta; anteeks anna velka hälle; Niin kaikki ystäviä ollaan jälle.

VIRTA. No, tuohon käteen! Kaikk' on armahdettu.

PAASO. Ole nyt hyvilläsi, ritari; tule tänä iltana sektiheralle luokseni; siellä saat nauraa vaimolleni, joka nyt sinulle nauraa. Sano hänelle, että herra Laihanen on nainut hänen tyttärensä.

R. PAASO (syrjään). Siitä ne oppineet ovat epätietoiset; jos Anna Paaso on minun tyttäreni, niin on hän näillä ajoin tohtori Cajuksen rouva.

(Laihanen tulee.)

LAIHANEN. Hoi, hoi, hoi! Isä Paaso!

PAASO. Mitä nyt, vävypoikani? Mikä on? Onko kaikki suoritettu?

LAIHANEN. Suoritettu? — Tämän saavat kaikki paremmat ihmiset Glostershiresissa vielä tietää; muuten minä menen hirteen, minä.

PAASO. Mitä on tapahtunut, vävypoikani?

LAIHANEN. Minä tulin sinne Etoniin, mennäkseni vihille neiti Anna Paason kanssa, ja sitten se onkin iso poikaroikale; jos ei olisi kirkossa oltu, niin olisin minä pehmittänyt häntä, taikka hän pehmittänyt minua. Jos en luullut, että se oli Anna Paaso, niin en enää tahdo sormeakaan liikuttaa; ja sitte se onkin postimestarin poikanulikka.

PAASO. Totta totisesti, otitte siis väärän.

LAIHANEN. Tiedän sen sanomattakin; vääränhän otin, kun otin pojan tytön asemesta; jos olisin häneen vihitty, niin, totta totisesti, vaikka hän olisi kuinkakin hameellinen ollut, en olisi hänestä huolinut.

PAASO. Mutta sehän oli oma tyhmyytenne. Enkö sanonut teille, että tuntisitte puvusta tyttäreni?

LAIHANEN. Meninhän minä sen valkoisen tykö ja sanoin "titi", ja hän sanoi "piti", niinkuin Anna ja minä olimme sopineet; ja sitte se ei ollutkaan Anna, vaan postimestarin poika.

EVANS. Jesta varjel, eiks teil ol silmi pääs, ku te naitt poikkii?

PAASO. Tämä on kovin harmillista; vaan mitäpä sille?

R. PAASO. Rakas Yrjö, älä suutu; minä tiesin aikeesi, ja puin tyttäreni vihreäksi; hän on nyt tohtorin kanssa kirkossa ja siellä häneen vihitty.

(Tohtori Cajus tulee.)

CAJUS. Misse ole *madame* Paaso? *Parbleu*, mine on petty; mine nai un *garçon*, un poika, un *paysan*, *parbleu*, un poika; se ei on Anna Paaso; *parbleu*, mine on petty.

R. PAASO. Mitä, ettekö ottanut sitä vihreätä!

CAJUS. *Oui, parbleu!* Ja se ole poika; mine nosta kapina koko Windsori.

(Menee.)

VIRTA. Tämäpä kummallista! Kuka on sitten saanut sen oikean Annan?

PAASO. Aavistan pahaa. Tuossa tulee herra Fenton.

(Fenton ja Anna Paaso tulevat.)

No, herra Fenton?

ANNA. Anteeksi, isä! Anteeks, armas äiti!

PAASO. No, mamseli, miksi et suvaitse tulla herra Laihasen kanssa?

R. PAASO. Miks tohtori ei mukanasi, tyttö?

FENTON.

Hänt' älkää säikytelkö! Kuulkaa totuus:
Tahdoitte hänet naittaa häpeällä,
Kun rakkaudessa ei mitään suhdett' ollut.
Siis kuulkaa: liittomme, jo aikaa tehty,
Nyt lujass' on; sit' ei voi mikään purkaa.
Se synti pyhä on, mink' on hän tehnyt.
Tää juoni petost', ynseytt' ei ole,
Ei lapsen velkaisuuden rikkomusta,

Sen kautta koska vältti hän ja karttoi
Tuhannet pirullisen karvaat hetket,
Jotk' aina pakkoaviota seuraa.

VIRTA.

Pois ällistys! Tät' ei voi enää auttaa.
Täss' ohjaa taivaan valta: maata, rantaa
Rahalla saat, mut onni vaimon antaa.

FALSTAFF. Minua huvittaa, että, vaikka varta vasten minuun tähtäsitte, nuoli livahti ohi.

PAASO.

Mik' auttaa? Fenton, siunatkoon sua taivas!
Mit' ei voi välttää, siit' ei mitään kiistaa.

FALSTAFF. Yökoira ajaa kaikellaista riistaa.

EVANS. Kyll mnää teijä häiss tanssaan ja syön fäsknöi.

R. PAASO.

No, nurista en tahdo. — Rakas Fenton,
Mont' onnen päivää taivas suokoon teille!
Nyt mennään kukin kotiin, pesän loisteess'
Iloiten kujeellemme nauramaan,
Sir John ja kaikki.

VIRTA.

Tehdään se. — Sir John,

Sananne Ojaselle oli vakaa:
Hän tänään rouva Virran luona makaa.

(Menevät.)

SELITYKSIÄ:

- [1] *Tähtikamari*. Kuuluu tuomioistuon Westminsterissä, joka sai nimensä siitä, että se piti kokouksiaan kulta-tähdillä koristetussa salissa.
- [2] *Coram*. Laihanen, joka tahtoo mainita kaikki Höllösen arvonimet, luulee niihin kuuluvan myöskin latinaisen "coram" sanan, joka sisältyi siihen kaavaan, millä rauha-tuomari vahvisti todistajain lausunnot: jurat coram me, Roberto Shalloto, armigero. — Custalorum on lyhennys sanasta custos ratulorum = asiakirjain vartija. L., joka ei lyhennystä ymmärrä, lisää vielä ratolorum.
- [3] *Cotsall*. Näin tavallisesti äännettiin Cotswold, joka oli ylänköseutu Gloucestershiressä, missä pidettiin suuria kilpa-ajoja.
- [4] *Sackerson* oli karhun nimi, jota näyteltiin Lontoossa.
- [5] *Legionittain enkeleitä*. Viittaa englantilaiseen rahaan, joka sai nimensä siitä, että siihen oli leimattu enkelin kuva.
- [6] *Trojan Pandarus*. Pandarus esiintyy keskiaikaisissa Troja-saduissa parittajana.
- [7] *Kainin-karvainen parta*. Kain ja Juudas kuvattiin keltapartaisina.
- [8] Tohtori Cajus. Sen-niminen kuuluu ranskalainen lääkäri eli Englannissa Elisabetin aikana.
- [9] *Flaamilainen juopporenttu*. Alankomaiden sodasta palaavat soturit toivat mukanaan tavan pitää ylettömiä juominkeja.
- [10] *Tulena maksa*. Vanha latinainen sananlasku sanoo: *cogit amare jecur*, s.o. maksa pakottaa rakastamaan.
- [11] *Actaeon, hurtat kintereillä*. Kun Actaeon näki Dianan kylvyssä, niin tämä siitä muutti hänet hirveksi, ja omat koirat hänet sitten repivät palasiksi.
- [12] *Kiinalaisia* pidettiin varkauteen taipuvaisina.
- [13] *Vieläpä henkivartijoitakin*. Kuningattaren henkivartijoilla, nuorilla ylimyksillä, oli tavattoman korea puku, joka pisti rouva Reippaan silmään.
- [14] Sektiä aamujuomaksi. Ravintolan vierailta oli tapana lähettää viiniä toisesta huoneesta toiseen, siten osoittaakseen ystävyytään tai aloittaakseen tuttavuutta.
- [15] *Kastilialainen* oli herjausnimi Englannissa ison armadan hävittyä.
- [16] *Sen hurjan prinssin*. Tarkoittaa Walesin prinssiä, sittemmin kuningas Henrik V:ttä.
- [17] *Haudatkaa minut kaulaa myöten* j.n.e. Viittaa julmaan tapaan muinaisaikana, jolloin sotavankeja tällä tavalla rangaistiin.
- [18] *Hänen uudinvuoteensa ja telttasänkynsä*. Joka makuuhuoneessa oli kaksi vuodetta, toinen herraa, toinen palvelijaa varten.
- [19] *Ephesiläinen*, hulivilin nimitys.
- [20] *Elämä on kankurin syöstävä*. Vrt. Job VII. 6!

- [21] *Satakoon taivaasta perunoita*. Perunoita, joita vähää ennen Sh:n aikaa oli Amerikasta tuotu Eurooppaan, pidettiin kiihoittavina.
- [22] "*Honny soit qui mal y pense*." Sukkanauhan ritarinmerkin tunnettu päällekirjoitus.
- [23] *Nukkaverkainen narrinlakki*. Walesissa valmistettiin paljo nukkaverkaa.

*** END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK ILOISET WINDSORIN ROUVAT ***

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE
THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE
PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase “Project Gutenberg”), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™ electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. “Project Gutenberg” is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation (“the Foundation” or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase “Project Gutenberg” appears, or with which the phrase “Project Gutenberg” is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase “Project Gutenberg” associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than “Plain Vanilla ASCII” or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original “Plain Vanilla ASCII” or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, “Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation.”
- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain “Defects,” such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the “Right of Replacement or Refund” described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you ‘AS-IS’, WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™’s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive

Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's website and official page at www.gutenberg.org/contact

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate.

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility: www.gutenberg.org.

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.